

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, LIEPOS-JULY 27, 2017 • Vol. CVIII NR. 86

Kaina 1.50

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 07-26-17

Iki valstybės atkūrimo jubiliejaus liko 203 dienos

Emilijos Guobytės-Krzeminski nuotraukos

Nepaaiškinama
**ALEKSANDRO
ŠEPKAUS**
kūryba

Aleksandras Šepkus

Asmeninio archyvo nuotr.

RASA SĖJONAITĖ

„Yra tokių kūrėjų, kurių darbų su niekuo kitu nesupainiosi. Atidžiai peržiūrėjus visą kolekciją akivaizdu, jog kiekvienas kūrinys skirtingas, tačiau yra viena detalė, specialus elementas, visus tuos kūrinius jungiantis į visumą. Alex Šepkus yra vienas tokių dizainerių“, – taip visame pasaulyje išgarsėjusio lietuvių juvelyro Aleksandro Šepkaus darbus pristato solidus, nemažai dėmesio juvelyrikos pasaulio naujienoms skiriantis internetinis blog'as „JCK The Industry Authority“.

Nepaneigiama šio straipsnio autorės Brittany Simintz nuomonė apie Aleksandro Šepkaus kūrybos išskirtinį braižą, kuris neleidžia jo darbams pasimesti masinėje vartotojiškoje kultūroje.

– 6 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

Mecosopranas

Miglė Žaliukaitė-Limantas – 4 psl.

Venesuelos lietuvių pagalbos
šauksmas – 10 psl.

Gedimino kalne – svarbūs radiniai

Lietuvoje – dar vienas istorinis atradimas. Vilniuje esantis Gedimino kalnas pamažu skleidžia 150 metų senumo paslaptį. Lietuvos nacionalinio muziejaus archeologai, atlikdami archeologinius tyrimus Gedimino kalno aikštelėje, aptiko smurine mirtimi mirusių žmonių palaikų. Pagal pirminius duomenis, vienas iš mirusiųjų yra galimai 1863 m. sukilimo vadas Zigmantas Sierakauskas. Tokią prielaidą daryti leidžia prie palaikų rastas žiedas, kuriame išgraviruoti vardai „Zygmund“ ir „Apolonija“.

Šiuo metu archeologai baigia antrąjį archeologinių tyrimų etapą Gedimino kalno aikštelėje. Buvo iš-tirtas 36 kvadratinį metrų plotas, užfiksuoti iki 1,1–2,7 metro storio kultūrinio sluoksnio horizontai, dauguma jų sietini su XIX a. čia buvusiu Vilniaus karine tvirtove.

Antrojo tyrimų etapo metu aptikti keturi griautiniai kapai, kuriuose palaidoti septyni mirusieji. Iš jų trijuose kapuose buvo palaidota po du. Dauguma užkasti nepagarbiai, su už nugaros surištomis rankomis, apipilti kalkėmis. – 3 psl.

Žiedas, kuriame išgraviruoti vardai, leidžia daryti prielaidą, kad Gedimino kalne palaidotas Zigmantas Sierakauskas.

ELTA nuotr.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Gyvenimas pats savaime nėra nei gėris, nei blogis, o tik jų buveinė; koks jis bus, priklausys nuo mūsų pačių.

– Michel de Montaigne

Lietuvoje – lietingos vasaros įkarštis. Visi, kas gali, atostogauja. Net Seimas užbaigė pavasario sesiją – daugiau plenariniai posėdžiai iki rudens nebus šaukiami. Tačiau politika – specifinis užsiėmimas. Jei esi Seimo narys, net ir poilsiaudamas privalai likti budrus.

Nesusipratimas dėl išvykos į Rusiją

Praėjusią savaitę turėjau du, man regis, svarbius interviu – kalbinau Seimo narius Kęstutį Masiulį ir Lauryną Kasčiūną. Domino jų nuomonė dėl Rusijos propagandos ir mūsų specialiųjų tarnybų veiklos. Juk paskutiniųjų įvykių, dėl kurių prašiau politikų komentarų, nepriskirsi nereikšmingiems atsitiktinumams.

Pirmiausia knietėjo sužinoti, kaip griežtai parlamentariai vertina Plungės valdžios sprendimą siųsti vaikus poilsiauti į politiškai ideologizuotas, ryškų propagandinį užtaisą turinčias stovyklas Rusijoje?

Parlamentaras Kęstutis Masiulis mano, kad tai – „akivaizdžiai netinkamas sprendimas“. Plungės valdžia negalėjo nežinoti, kur siunčia poilsiauti miesto ir rajono vaikus. Net ir be Lietuvos valstybės saugumo departamento (VSD) rekomendacijų Plungės meras privalėjo suvokti, kad mūsų vaikams nedera lankyti, pavyzdžiui, Rusijos karo muziejų arba važiuoti į susitikimus su Vladimiro Putino remiamais, globojamais baikeriais „Naktiniai vilkai“. Ypač akivaizdus nesusipratimas oficialiame Plungės valdžios internetiniame puslapyje dar ir girtis draugystėmis su liūdnai pagarsėjusiais „Naktiniais vilkais“.

Prieštaravimai tarp to, kaip mes auklėjame savo vaikus, ir to, kokias nuotaikas mūsų jaunimui įpiršti norėtų Kremlius, – esminiai, kardinalūs. Ten sovietiniai simboliai yra gerbiami, pas mus jie – uždrausti. Rusija mus globojantį NATO traktuoja kaip agresyvią ir priešišką organizaciją, mes šį Aljansą laikome savo saugumo garantu. Jie didžiuojasi motociklininkais „Naktiniai vilkai“, mes jų – neįsileidžiame.

Plungės valdžios bandymus teisintis prisiengiant ne itin griežtomis ar ne itin aiškiomis saugumo rekomendacijomis Seimo narys K. Masiulis įvardino kaip „vaikiškus pasiaiškinimus kvailai pasielgus“. VSD senų seniausiai yra išvardinusi visas Rusijos organizacijas, kurios mums priešiškos ir su kuriomis mums nedera turėti jokių reikalų. Be to, VSD negali rašyti politinio pobūdžio pažymų, negali svaidytis į kairę ir dešinę įvairiais draudimais...

Kritikos Plungės valdžiai negailėjo ir parlamentaras L. Kasčiūnas. Jis teigė vis dar norįs tikėti, kad plungiškiai pasielgė tik „politiškai neraštingai“. Parlamentaras dar nemano, kad tai – „sistemini veikimas“. Tačiau šį sykį riba tarp sąvokos „politinis neraštingumas“ ir „sistemini veikimas“ – labai plonytė, vos pastebima. Analizuojant šį įvykį kyla pagrįstas klausimas – nejaugi Plungės savivaldybei vadovaujantys vyrai ir moterys nesupranta, kokią kaimynę mes turime Rytuose?

Galima imuniteto tarnybų klaida

Ne itin džiugiai nuteikė ir paskutinioji žinia, kad ypač aktyviai energetiniais klausimais besidomintis ir juos Seime kuruojantis Seimo narys Artūras Skardžius turėjo tuos pačius energetinius

Apie „akivaizdžiai netinkamus sprendimus“

GINTARAS VIŠOCKAS

klausimus Lietuvos specialiosiose tarnybose kurojančių giminaičių. Parlamentaras K. Masiulis tvirtino oficialiai kreipėsis į Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą klausdamas, ar ši dviprasmybė – leistina? Juk visi, kas domisi politika, puikiai žino, kokią poziciją dėl energetikos užima Seimo narys A. Skardžius.

Parlamentaras K. Masiulis neslėpė nusivylimo VSD pasyvumu. Jis sakė manęs, kad VSD ir AOTD imuniteto tarnybos padarė klaidą. Lietuvos slaptosios tarnybos privalo atsisveikinti su darbuotojais, kurie be oficialios tarnybos dar užsiima ir energetiniais verslais. Griežtai nepasielgus, tarsi pamirštama, kad Lietuvos energetinė politika rūpi ne tik mums, bet ir Rusijai. Nereikia būti naiviems: girdi, rusiškasis „Rosatom“ tėra vien verslo organizacija. „Rosatom“ yra pirmiausia politinė, žvalgybinė organizacija, savo tikslų siekianti verslo priemonėmis. Štai toks apibrėžimas būtų tiksliausias. Ir tai turėtų būti aišku visiems – ir energetikams, ir parlamentarams, ir saugumiečiams.

Seimo narys K. Masiulis abejojo net VSD sprendimu įtartinąjį darbuotoją perkelti į kitą padalinį. Argi šito užtenka?

Komentuodamas situaciją dėl VSD ir AOTD imuniteto tarnybų galimo neapsižiūrėjimo, Seimo narys

L. Kasčiūnas teigė, kad situacija, remiantis viešojoje erdvėje pasirodžiusiais pranešimais, neatrodo patraukli. Lietuviškoji energetika – Rusijos taikiklyje. Todėl čia mūsų budrumas labai svarbus. Tačiau parlamentaras buvo linkęs neskubėt vertinti VSD vidaus reikalų. „Vidaus tyrimas pradėtas, todėl leiskime jiems patiems išsiaiškinti visus niuansus, ir tik tada priimkime politinius sprendimus“, – teigė Seimo narys L. Kasčiūnas.

Dėl Mindaugo Basčio reikalų

Šiuo metu su „Rosatom“ pernelyg tampriai draugavusio Seimo nario Mindaugo Basčio byla – Konstitucinio Teismo (KT) rankose. Jei KT į šią problemą pažvelgs plačiau, vertins ne tik šios Seimo kadencijos parlamentaro susitikimus su įtartinais asmenimis, M. Basčiui neabejotinai teks trauktis iš Seimo.

Bet kol ši byla yra lietuviškosios Temidės rankose, Seimo nariai K. Masiulis ir L. Kasčiūnas nebuvo linkę kalbėti konkrečiai. Kad M. Basčio advokatai neturėtų galimybės jų pareiškimų traktuoti kaip ankstinės nuomonės ar spaudimo teisėjams. Tačiau parlamentaras K. Masiulis prisipažino, jog Seimo NSGK svarsto galimybę sudaryti specialią komisiją, kuri į dienos šviesą išvilkėtų visus parlamentarus, per daug atvirai besibičiuliuojančius su „Rosatom“ ir kitomis panašiomis Kremliaus įtakos organizacijomis.

Toks sprendimas, pasak parlamentaro K. Masiulio, būtų sveikintinas. Mat dabartiniame Seime panašiai kaip M. Bastys veikusių kolegų esama ir daugiau. Todėl Lietuvos Seimas turėtų galimybę apsisvalyti nuo visų Rusijai pataikaujančiųjų politikų.

Ar apsisvalysime?

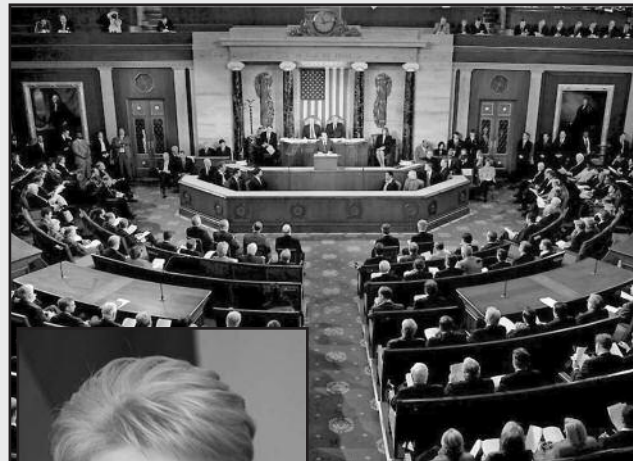
Prezidentė: JAV parlamentarų pozicija – signalas Rusijai

Prezidentė Dalia Grybauskaitė teigia, kad JAV Kongreso Atstovų Rūmų sprendimas dėl sankcijų Rusijai yra rimtas signalas Maskvai.

„Principinga JAV Kongreso pozicija – tai stiprus signalas Rusijai, kad Kremliaus energetiniai projektai ir kišimasis į kitų šalių vidaus politiką nebus toleruojami“, – teigia D. Grybauskaitė.

Kaip jau skelbta, JAV Kongreso Atstovų Rūmai antradienį didžiąja balsų dauguma priėmė įstatymo projektą, sugriežtinantį sankcijas Rusijai, Šiaurės Korėjai ir Iranui ir draudžiantį Prezidentui Donald Trump vienasmensiskai jas atšaukti.

Maždaug pusė didelio 184 puslapių dokumento skiriama Rusijai. Šiuose puslapiuose išvardyta visa tai, kuo kaltinama Maskva – veiksmams prieš Ukrainą, kėsinimasis į JAV ir kitų šalių kiberne-

tinį saugumą, mėginimai daryti poveikį rinkimų rezultatams, parama Sirijos prezidentui Bashar al Assad, korupcija, žmogaus teisių pažeidinėjimas ir kt.

Naujajame įstatyme svarbiausia yra tai, kad jis neleidžia Prezidentui panaikinti sankcijų Rusijai be parlamento leidimo.

Parngti šį įstatymo projektą paskatino migloti D. Trump pareiškimai, kad esą jis pasirengęs sureguliuoti santykius su Rusija ir sudaryti su Vladimiru Putinu neaiškų „gerą sandorį“.

Atstovų Rūmų pirmininkas Paul Ryan pareiškė, kad priimtas įstatymo projektas yra „vienas plačiausių sankcijų paketų istorijoje“.

Dokumentą dar turi svarstyti JAV Kongreso Senatas. Manoma, kad senatoriai taip pat priims šį įstatymo projektą. Tada jis atsidurs ant JAV prezidento D. Trump darbo stalo. Baltieji rūmai pastarosiomis dienomis užsimena, kad D. Trump pasirengęs jį pasirašyti.

ELTA

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday
and Saturday

except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

! Kanadą – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

! Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

! Lietuvą paprastu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$115.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

! Kanadą – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

! Lietuvą ir kitas šalis oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00, paprastu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiuočiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –

skelbimai@draugas.org, administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,

audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –
Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

Beveik prieš dvejus metus popiežius Pranciškus pertvarkė santuokos anuliavimo bylų taisykles, padarydamas patį procesą paprastesnį, greitesnį ir ne taip brangiai kainuojantį.

Bažnytinės santuokos tribunolas neišardo santuokų, o tik įvertina, ar sakramentinė santuoka buvo galiojanti nuo pat jos sudarymo. Popiežius paspartino anuliavimo procesą, bet ne anuliavimo sąlygas. Popiežius panaikino reikalavimą, kad anuliavimo dekretą tvirtintų antra teisėjų taryba, paragino viso pasaulio vyskopus padaryti šį procesą nemokamą arba kiek įmanoma pigesnį. Taip pat buvo įsteigtas vadinamasis „trumpas procesas“, kai vyskupai gali pripažinti sąjungą niekine, kai abi pusės tam pritaria ir turi nenuginčijamų įrodymų, jog sąjunga neatitiko bent vieno iš pagrindinių Katalikų Bažnyčios reikalavimų sakramentinei santuokai.

Per 2014 m. pabaigoje vykusį nepaprastąjį vyskupų sinodą beveik 90 proc. pasaulio vyskupų pritarė būtinybei pertvarkyti anuliavimo procesą ir jo kainą. Atsiliepdamas į tai, popiežius teigė, kad anuliavimo procesas turėtų būti nemokamas, išskyrus tai, kas turėtų būti deramas atlygis tribunolo darbuotojams. Vatikano teisme dirbantiems teisininkams už kiekvieną bylą mokama apie 300–400 eurų, net jei išspręsti bylas kartais užtrunka keletą metų. Pasak mons. Pio Vito Pinto, Vatikano teismo dekaną, 70–80 proc. bylų yra tvarkomos nemokamai. JAV kai kurios vyskupijos jau panaikino anuliavimo bylų mokesčius. Kitur jie svyruoja nuo 200 iki 1000 dolerių, priklausomai nuo to, kiek vyskupija finansuoja tribunolo darbą. Oficialus 2013 m. Bažnyčios statistikos metraštis rodo, kad visame pasaulyje beveik pusės bylų išlaidas padengia patys ieškovai, o apie ketvirtadalį bylų išklausa nemokamai. Anot mons. Pinto, kuris dalyvavo rengiant naujas taisykles, proceso trukmė skiriasi priklausomai nuo vyskupijos, tačiau pasaulinė praktika rodo, kad byla trunka nuo dvejų iki penkerių metų, nors kartais gali užtrukti ir dešimtį metų.

„Naujasis židinys-Aidai“ atspausdino Rūtos Tumėnaitės paruoštą tekstą, skaitytą „Mažajoje studijoje“ 2015 m. rugsėjo 12 d. Ten rašoma, kad galiojančią katalikišką santuoką sudaro penki elementai: sutuoktiniai neturi kliūčių santuokai sudaryti; jie santuoką sudaro laisva valia; sutikdami tuoktis jie pasižada likti susituokę visą gyvenimą; būti vienas kitam ištikimi ir atviri vaikų gimdymui; siekia vienas kitam gėrio. Sutikimas tuoktis pareiškiamas dviejų liudytojų akivaizdoje, dalyvaujant tinkamus įgaliojimus turinčiam Bažnyčios tarnui.

JAV-ose kasmet Santuokų anuliavimo tribunolai gauna apie 50,000 prašymų. Kanonų teisė teigia, kad visos santuokos yra teisėtos, kol nėra kitaip įrodyta. Telkiant įrodomąją medžiagą dažnai pasikliaujama psichinės sveikatos specialistais, įskaitant ir klinikinius psichologus. Dažniausios anuliavimo priežastys yra psichologinės – stoka sveiko proto, psichinis neįgalumas ir neišmanymas, ką santuoka reiškia. Pvz., psichinis neįgalumas gali reikšti protinį atsilikimą, sunkią psichinę ligą ir labai dažnai – asmenybės sutrikimą. Tinkamas psichologinis įvertinimas žiūri į asmens būklę susituokiant, o ne jo ar jos vėlesnę padėtį. Po santuokos įvykę sutrikimai neturėtų turėti įtakos tribunolo sprendimui. Dažniausia priežastimi siekiant anuliavimo nėra kokia chroniška psichopatologija, bet nesutarimai dėl gyvenimo būdo, dėl nesuskalbėjimo ir dėl panašių tarpasmeninių nesutarimų. Kitame informacijos šaltinyje teigiama, kad kliūtyse, dėl kurių santuoka gali būti laikoma tikra, dažnai minimas sutuoktinio nevaisingumas, lytinis nepajėgumas, nuslėpta psichinė ar kuri nors kita sunki liga (AIDS, paveldimos ligos), išaiškėjusi sutuoktinio seksualinė pakraipa, kraujomaiša (giminytė iki 4-to laipsnio). „Delfi“ tinklalapyje cituojama išsiskyrusių sielovados centro „Bendrakeleiviai“ vadovė Elvyra Kučinskaitė: „Iš tiesų bažnytinių skyrybų nėra. Santuoka gali būti paskelbta negaliojančia, jei atrodama, kad priesaika buvo netikra. Mat Santuokos sakramentas – kai sutuoktiniai labai sąmoningai ir laisva valia vienas kitam pažada savo gyvenimą Dievo akivaizdoje, išleisdami Dievą kaip trečią. Bažnyčia tokią pasižadėjimą vertina labai atsakingai“.

Jau minėtame „Delfi“ tinklalapyje Inga Sau-

Santuoka yra amžina, nebent ji yra anuliuota

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

kienė pastebėjo, kad pastaruoju metu bažnytinėje teisėje įsitvirtino su humanistine psichologija susiję teiginiai. Pavyzdžiui, viena iš galimų santuokos anuliavimo priežasčių yra ne visiškai atsidavimas santuokai, psichologinis nebrandumas, nepakankamas pasirengimas santuokai, nesugebėjimas išsipareigoti, santuoka „pabandymui“.

Kaip klinikiniam psichologui, man buvo įdomu skaityti mokslinę studiją, kuri tyrė, kaip prie santuokos anuliavimo bylų prisideda psichologai („Professional Psychology: Research and Practice“, 2017, nr. 3). Studijos autoriai yra Deborah L. Fenn ir Edward D. Rossini, abu profesoriai Roosevelt universitete Čikagoje. Savo studijai jie pasirinko 175 Santuokų anuliavimo tribunolus, esančius JAV. Atsakymai gauti iš 44 procentų tribunolų. Gauti rezultatai rodo,

kad 57 proc. tribunolų pastoviai pasikliauja psichologais, o 25 proc. – visai ne. Dauguma tribunolų reikalauja, kad toks psichologas būtų praktikuojantis katalikas.

Dažniausiai psichologų naudojamas įvertinimo būdas buvo klinikinis arba diagnostinis pasikalbėjimas su klientu. „Minnesota Multiphasic Personality Inventory“ raštiškoje apklausoje buvo dažniausiai naudota psichometrinė priemonė. Taip pat buvo naudotos kitos asmenybės matavimo priemonės, kaip „Milton Multiaxial Inventory“, „Beck Depression Inventory“, „Personality Assessment Inventory“ ir „NEO Five Factor Inventory“.

Inteligencijos nustatymui dažniausiai naudota „Wechsler Adult Intelligence Scale“, IV laida. Autoriai stebisi, kad nerado didesnio sutarimo tarp tribunolų naudojamų psichologinių įvertinimo priemonių. Iš tikrųjų jie rado plačią įvairovę, ko tikrai nėra pačių tribunolų sprendimuose. Jie mini didėjančią psichologinių matavimų standartizavimą, įvertinant kandidatus į diakonus ir kunigus. Savo pranešimą autoriai baigia viltimi, kad laikui bėgant santuokų anuliavimo sprendimuose bus paruoštos gairės bei standartai įtraukti psichologus.

Autoriai stebisi, kad nerado didesnio sutarimo tarp tribunolų naudojamų psichologinių įvertinimo priemonių. Iš tikrųjų jie rado plačią įvairovę, ko tikrai nėra pačių tribunolų sprendimuose. Jie mini didėjančią psichologinių matavimų standartizavimą, įvertinant kandidatus į diakonus ir kunigus. Savo pranešimą autoriai baigia viltimi, kad laikui bėgant santuokų anuliavimo sprendimuose bus paruoštos gairės bei standartai įtraukti psichologus.

Gedimino kalne svarbūs radiniai

Atkelta iš 1 psl.

Viename dvigubame kape aptikta kulka, kitų mirusiųjų kapuose kulku nerasta. Prie palaikų aptikta aprangos detalės (diržų sagčių, darbuočių sagų, keletas smulkių drabužių audinių fragmentų), asmeniniai mirusiųjų daiktai – religinio turinio medalikėliai, medalionai, kryželiai.

Vienas iš mirusiųjų buvo užkastas atskiroje duobėje. Prie jo rastas medalikėlis, o ant dešinės rankos – auksinis žiedas su įrašu vidinėje pusėje: „Zygmund Apolonija 11 Sierpnia / 30 Lipca 1862 r.“. Remiantis istoriniais duomenimis ir archeologinių tyrimų metu rasta radiniais, manoma, kad čia buvo palaidotas vienas iš 1863 m. sukilimo vadų Zigmantas Sierakauskas.

Lietuvos Nacionalinio muziejaus specialistas, archeologas Valdas Steponaitis pasakojo, kad dabar bus pradedami tyrimai, kuriais bus siekiama kiek įmanoma tiksliau nustatyti ar rasti palaikai tikrai yra Zigmanto Sierakausko. „Bandysim patvirtinti istoriniais duomenimis, kuriuos renka mūsų istorikai, ir po to visa antropologinė medžiaga bus atiduota antropologams į Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Antropologijos ir histologijos katedrą. Jų specialistai tirs šituos palaikus“, – pasakojo V. Steponaitis.

Bus daromi palaikų dantų tyrimai, ligų tyrimai, tikrinami kaulų pažeidimai, ūgis, lytis, amžius ir kiti faktoriai. Vėliau bus atliekami DNR tyrimai, o kaukolė bus atiduodama teismo medicinos ekspertams atlikti kaukolės palyginamąją analizę, kurios metu ji bus lyginama su jau turimais duo-

menimis. „100 procentų nežinau, ar nors vienas antropologas pasako, bet jei atitinka amžius, kūno sužeidimai, o mes žinome, kad jis buvo sužeistas į nugarą, ant kaulų tai irgi atsispindi, ir visi kiti dalykai atitinka (galima manyti, kad tai tas pats žmogus – aut.)“, – teigė archeologas. Jeigu turimų duomenų trūks, bus bandoma analizuoti Zigmanto Sierakausko giminės liniją ir atlikti išsamesnius DNR tyrimus, jei bus rasti asmenys, su kuriais būtų galima lyginti. Tikėtina, kad palaikų analizė gali užtrukti iki pusės metų.

Mirusiuosius perkasoje preliminariai tyrė Vilniaus universiteto antropologė Justina Kozakaitė. Visa antropologinė medžiaga perduodama tolimiesniam tyrimui į Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Antropologijos katedrą. Atsižvelgiant į mirusiųjų palaidojimo aplinkybes, galima pagrįstai manyti, kad visuose kapuose palaidoti vyrai, kurie mirė smurtine mirtimi.

Sprendžiant pagal šią dieną turimą duomenų visumą, mirusieji buvo užkasti XIX a. II pusėje, palaikai yra 1863–1864 m. sukilimo dalyvių, nubaustų mirties bausme Vilniuje, Lukiškių aikštėje. Muziejaus archeologo V. Steponaičio teigimu, žinoma, kad Lukiškių aikštėje 1863–1864 metais buvo nužudytas 21 sukilimo vadas ir kiti sukilėliai. Dalis jų buvo pakarti, kiti mirė dėl šautinių žaizdų. Nužudyti sukilimo vadai iš Lukiškių aikštės ant Gedimino kalno buvo atvežti slapta. Caro laikais čia buvo tvirtovė. Palaikai buvo paslėpti tolimiausioje tvirtovės vietoje. Pirmojo archeologinių tyrimų etapo metu, 2017 m. sausį, buvo visiškai ištirti du kapai. Juose aptikti keturių mirusių vyrų, palaidotų be karstų, apipiltų kalkėmis, palaikai.

ELTA

Lietuvos nacionalio muziejaus archeologas Valdas Steponaitis.

Dainiaus Labučio (ELTA) nuotr.

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Mecosopranui lietuviškos melodijos atvėrė kitą muzikos suvokimą

**JOVITA BELIAK -
ANTANAČIČIENĖ**

Tikriausiai kiekvienas esame ne sykį girdėję raginimą klausytis širdies ir skatinimą daryti taip, kaip liepia tavo vidinis balsas. Širdies balsas yra laikomas raktu į sėkmę, kuris padeda atsakyti į sudėtingiausius klausimus ir rasti sprendimus sunkiose situacijose. Sekdami ir vadovaudamiesi savo širdimi patiriame daugiau džiaugsmo ir pasitenkinimo priimtais sprendimais. Viena iš širdies balso sekėjų – operos solistė, mecosopranas Miglė Žaliukaitė-Limantas, kuri nutarė sportą iškeisti į muziką. Klausydamas savo vidinio balso kuždėjimų Miglė pasiryžo eiti tuo keliu, kuris, net būdamas akmeningas, atvedė į didelius pasiekimus ir tai, ką vadiname laime.

Miglė Žaliukaitė, atostogaudama ir mėgaudamasi gamta Neringos stovykloje Vermont valstijoje, mielai sutiko pasidalinti savo sėkmės istorija su „Draugo“ skaitytojais. Pašnekovė atvirauja, jog ši vasara yra pirmoji nuo jos atvykimo į JAV, kai nedalyvauja vasaros projektuose ir operose, ir gali laiką skirti kelionėms.

Žirgą iškeitė į operą

Operos solistė nuo vaikystės buvo apsupta muzikos ir, atrodo, jai pūtė palankūs vėjai, nulėmę sėkmę toliau tęsti studijas. Paveldėjusi muzikinę dovaną iš senelio Sauliaus, kuris turėjo stiprų, raiškų balsą, Miglė mokėsi Liepaičių muzikos mokykloje. Tačiau atsiradusi nauja aistra sporto žirgams Miglė nuo muzikos atitolino 7-eriems metams. Tačiau po kurio laiko, nusprendusi grįžti į muzikos pasaulį, ji turėjo nugalėti nemažai kliūčių. „Po ilgų kelionių po pasaulį sportuojant žirgais ir didžiulės pertraukos, širdis vėl pradėjo linkti prie muzikos. Po vienos iš Lietuvos muzikos akademijos dėstytojos pasakymo, kad niekada neįstosiu į dainavimą, nusprendžiau laimę bandyti užsienyje“, – pasakojo Miglė Žaliukaitė. Pirmieji Miglės bandymai įstoti į muzikos akademijas Danijoje ir Didžiojoje Britanijoje nebuvo sėkmingi – trūko pasiruošimo ir praktikos.

„Labai ant savęs supykau, kad taip prastai pasiruošiau, ir pradėjau ‘googlinti’, kur gi geriausia mokytis dainavimo. Išsiaiškinau, kad vieną iš geriausių išsilavinimų galiu gauti JAV. Ten vykti ir nusprendžiau būdama 21 metų“, – apie kelius, atvedusius į Ameriką, pasakojo pašnekovė.

Svajonė dainuoti buvo didesnė

Bostonas, vienas populiariausių mokslo ir kultūros centrų, atsidūrė Miglės sąrašo viršuje, o gerai žinoma aukšto lygio Bostono New England Conservatory tapo siekiama. „Atvykau į Bostoną nepažinodama nei vieno žmogaus. Tėtis davė 1 000 dolerių ir užsakė viešbučio kambarį 5-ioms dienoms. Visą kitą turėjau išspręsti atvykusi. Gaila, tačiau su lietuvių bendruomene Bostone susisiekti nepavy-

ko – niekuomet negavau atsakymo“, persikėlimą į Bostoną prisimena Miglė.

„Amerika man pasirodė be proto brangi šalis ir negalėjau patikėti, kad pienas gali kainuoti 8 litus! Viską verčiau į lietuviškus vienetus ir kraupau kas kartą užsukusi į parduotuvę. Susiradau kambarėlį ne pačiame geriausiame rajone ir ten praleidau visus 2 metus, kol mokinausi Bostone. Draugų neturėjau visai, šeimos trūko neišpasakytai. Pamenu, Kūčių naktį leidau viena kambaryje ir tik galvojau, kaip noriu namo į Lietuvą. Amerika man tuomet nepatiko visai, tačiau svajonė dainuoti buvo didesnė“, – sunkiomis akimirkomis ir išgyvenimais dalijosi vokalistė.

Neatstatomai sužalojo balsą Bostone

Brangus pragyvenimas ir šeimos ilgesys lėmė nelengvą pradžią jaunai studentei. Be to, iškilę mokslo nesusipratimai Miglė dar labiau suglumino. „Ko nežinojau studama, kad JAV pagrindinis departamentas ir ‘Continuing education’ departamentai yra dvi skirtingos mokyklos. Galvojau, kad važiuoju į labai aukšto lygio paruošiamąją mokyklą stojimui į bakalauro studijas ruošti, o atsidūriau mėgėjiško lygio institucijoje“, – apie netikėtą ir nedžiugią staigmeną pasakojo Miglė. „Continuing education“ programa buvo mėgėjams muzikantams, o dėstytojas pas kurį mokiausi per dvejus

Mecosopranas Miglė Žaliukaitė ir pianistė Eglė Perkumaitė koncertavo Lietuvos generaliniame konsulate New Yorke. Miglės Žaliukaitės-Limantas archyvo nuotr.

navimas – ne man. ‘Išgooglinau’ ‘top 5 music schools in USA’ ir paraišką siunčiau į jas. Buvau priimta į 4 iš 5.

Neslėpsiu, jog mokyklą rinkausi pagal duodamą stipendiją ir pagal dėstytoją su kuriuo norėčiau studijuoti. Katherine Ciesinski buvo sąrašo viršuje. Ji buvo pirmas žmogus, pasakęs man, kad mano balsas yra žalojamas Bostone ir ji darys viską, ką gali, kad man padėtų.

Ši moteris savo pažadą ištesėjo ir ketverius metus, kol buvau Eastman

New York) bei „Nadezhda Obushkova Vocal Competition“ (Albany, New York). 2015 solistė debiutavo ir sulaukė tarptautinio pripažinimo Kanadoje vykstančiame Halifax vasaros operos festivalyje vaidindama Madame Haltiere and La Roi operoje „Cendrillon“ pagal Jules Massenet. Lietuvoje Miglė koncertuoti pradėjo prieš metus, kuomet susisiekė su savo pirmąja fortepijono mokytoja bei garsia Lietuvos pianiste Egle Perkumaite.

Muzikės kartu dalyvavo festiva-

M. Žaliukaitė atlieka Principessa partiją „Suor Angelica“, Eastaman Opera Theater, 2016. Nic Minetor nuotr.

metus beveik neatstatomai sužalojo mano balsą“, – skaudžia mokslo patirtimi konservatorijoje dalijosi Miglė.

Laimei, studentę išgelbėjo netikėtai sutikta muzikos dėstytoja, kuri paragino kuo greičiau bėgti iš šios konservatorijos. Ji ir tapo Miglės nepakeičiama mokytoja tolimesnėse studijose.

Migle Žaliukaitė New England Conservatory profesionalaus sertifikato programą naudojo kaip lieptelį stojimui į bakalauro studijas. „Žinodama profesijos sudėtingumą ir konkurencingumą, prieš studama į bakalauro studijas, vadinasi dai-

M. Žaliukaitė teko vaidinti Madame de la Haltiere, „Cendrillon“, Eastman Theater, 2017. Nic Minetor nuotr.

School of Music (Rochester, New York), ji buvo geriausia mokytoja, kokios tik studentas gali tikėtis“, – komplimentų mokytojai, kuri buvo kaip mama, negailėjo Miglė. Nuolatinis palaikymas ir galimybių suteikimas jaunąją solistę skatino eiti pirmyn. Šios mokytojos dėka Miglė dabar gali pasidžiaugti dideliu pulku ištikimų gerbėjų ir klausytojų Rochesteryje, kur ji daugiausiai koncertuoja.

Nori grįžti į Lietuvą

M. Žaliukaitė yra įvairių konkursų prizininke, tokių kaip „Civic Morning Vocal Competition“ (Syracuse,

2015 m. M. Žaliukaitė debiutavo Halifax vasaros operos festivalyje Kanadoje vaidindama Madame de la Haltiere operoje „Cendrillon“.

lyje „Sugrįžimai“, rengė kalėdinius konkursus Alytuje ir Panevėžyje. Pašnekovė neslepia, jog nuolatos ilgisi savo gimtinės ir šeimos, kuri, kaip ir jos vyras Martynas, yra karjeros variklis, „visuomet stumiantys pirmyn ir besidžiaugiantys pergalėmis“, o koncertai Lietuvoje jai yra visada mieli širdžiai. Juk tai jos namai, nesvarbu, kur ir kiek ilgai laikinai viesės. Muzikė tikisi, jog karjera jai leis namus turėti Lietuvoje, iš kur visa Europa pasiekama ranka.

Solistė prisimena ir savo pirmąjį išėjimą į didžiąją sceną Carnegie Hall, New Yorke, kai neturėdama didelės koncertinės praktikos ir patirties,

Muzikė Miglė Žaliukaitė tikisi, jog karjera jai leis namus turėti Lietuvoje, iš kur visa Europa pasiekiamą ranka.

Miglės Žaliukaitės-Limantas archyvo nuotr.

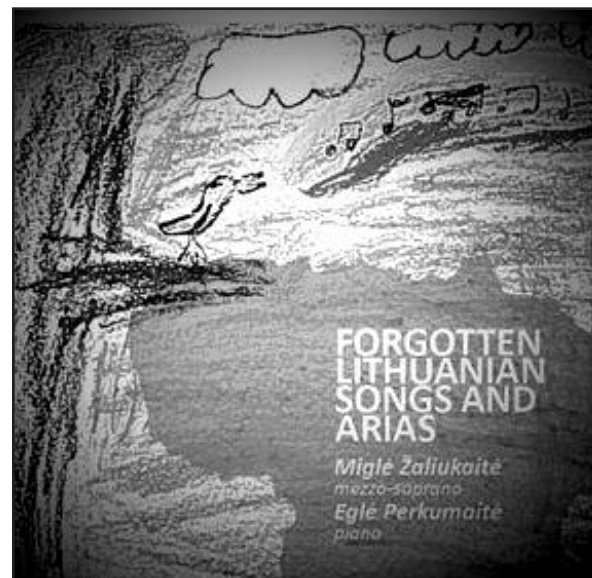
koncertuodama su orkestru tuometinė pirmakursė sulaukė didelio pasisekimo. „Kartu su Rochesterio filharmonijos orkestru buvau viena iš solisčių ‘Merry Mount’ operoje. Turiu prisipažinti: galvojau, kad iš jaudulio sustos širdis. Man buvo 23 metai. Kai visi išėjome nusilenkti ir salė plojo atsistojusi, norėjau įkvėpti kiekvieną tą plojimą ir niekada nepaleisti, ir kartoti tai daug daug kartų”, – prisiminimais dalijosi Miglė. Vokaliste kiekvieną kartą po pasirodymo nusilenkdama žiūrovams prisimena tą ypatingą, tada patirtą jausmą.

Surinko ir įrašė pamirštas dainas

Šiais metais Miglė su pianiste Egle savo muzika dalijosi New Yorke ir Čikagoje. Birželio 15 dieną jos surengė koncertą ir Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate New Yorke, kurio metu skambėjo lietuvių kompozitorių Balio Dvariono, Kazimiero Banaičio, Miko Petrausko, Antano Belazaro, Konrado Kavecko, Vytauto Klovos, ir kitų muzika. Taip pat solistė klausytojus supažindino su svarbia lietuviybės išsaugojimo iniciatyva – senų, negirdėtų lietuviškų dainų įrašymu.

Prieš metus Miglė Žaliukaitė kartu su pianiste Egle Perkumaite įrašė savo pirmąjį albumą „Forgotten Lithuanian Songs and Arias”, kuris pašnėkovei yra reikšmingiausias pasiekimas. Sulaukusi dosnios paramos iš „Lithuanian Heritage Society of Rochester” organizacijos Miglė teigia, jog šis albumas buvo jos svajonė nuo tada, kai pradėjo dainuoti lietuvišką muziką.

„Lietuviškos melodijos ir tekstas atvėrė visai kitą suvokimą į muziką ir dainuojamas emocijas, kalbos ir prasmės pajautimą. Niekomet to nejučiau dainuodama kitomis kalbomis, nors jas puikiai suprantu ir kalbu. Kuo daugiau lietuviško repertuaro dainavau, tuo labiau supratau, kad jis yra labai nežinomas, ypatingai užsienio konservatorijoms. Pajutau, kad muzika yra puikiai parašyta ir tikrai prilygsta vokiškoms ar prancūziškoms dainoms”, – išskirtinį jausmą bei norą jį perduoti ir dalintis atskleidžia solistė.

Prieš metus Miglė Žaliukaitė kartu su pianiste Egle Perkumaite įrašė savo pirmąjį albumą „Forgotten Lithuanian Songs and Arias”.

Nors šio albumo iniciatorė buvo Miglė, didelį darbą atliko jos fortepijono mokytoja E. Perkumaitė, kuri „praleido valandų valandas Lietuvos muzikos akademijos bibliotekoje ir rinko mažiausiai girdėtas ir gražiausias lietuvių dainas”. Ši nuostabi iniciatyva išsaugoti ir dalintis pamirštais lietuviškais kūrinių turtina mūsų šalies paveldą ir primena bei supažindina dar negirdėjusius su Lietuvos kompozitoriais, vertais pasaulinio dėmesio.

Susirinkusieji apžiūrejo panašų į „Lituanica” lėktuvo modelį „Cessna” ir „L-39”, Lietuvos karinėse oro pajėgose naudojamą lėktuvo modelį.

Vaidos ir Gary Lowell nuotraukos

Maine lietuviai „Atlantas” pagerbė lakūnų atminimą

VAIDA LOWELL

Sekmadienį, liepos 16 dieną, JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) apylinkė „Atlantas” Maine valstijoje pakvietė visus į renginį – aviacijos dieną, skirtą pagerbti pilotų Stepono Dariaus ir Stasio Girėno atminimą bei jų istorinį skrydį per Atlanto vandenyną 1933 metais lėktuvu „Lituanica” (Bellanca CH-300 Pacemaker).

Bendruomenės narys Tomas Dundzila įdomiai papasakojo apie visiems gerai žinomus pilotus S. Darių ir S. Girėną ir jų 1933 metų liepos 15 dienos skrydį iš Floyd Bennet Field oro uosto į Kauno Aleksoto oro uostą Lietuvoje. Po 37 valandų ore su minimalia navigacija ir ankšta vieta kajatėje pilotai sėkmingai perskrido Atlanto vandenyną, tačiau žuvo lėktuvui sudužus Vokietijoje. Ilgą kelią įveikę drąsūs aviatoriai taip ir nepasiekė Lietuvos.

T. Dundzila priminė ir kitus garsius Lietuvos aviatorius: Jurgį Dobkevičių – pirmą Lietuvos karo lakūną ir lėktuvų „Dobi” konstruktorių; Antaniną Liorentaitę – pirmąją Lietuvos moterį lakūnę; Antaną Gustaitį – Lietuvos karo aviacijos vadą, „ANBO” lėktuvų aviakonstruktorių; Bronių Oškinį – Lietuvos sklandytuvų konstruktorių ir sklandymo pradininką; parašiutininkę Birutę Kailiuvienę, atlikusią daugiau kaip 3 200 šuolių parašiu; Jurgį Kairį, akrobatinio skraidymo meistrą ir kitus.

Sanford miesto oro uoste „Southern Maine Aviation” patalpose vykusio renginio metu susirinkusieji taip pat turėjo progą apžiūrėti Lietuvos karinėse oro pajėgose naudojamą lėktuvą „L-39” bei pamatyti panašų į „Lituanica” lėktuvo modelį „Cessna”.

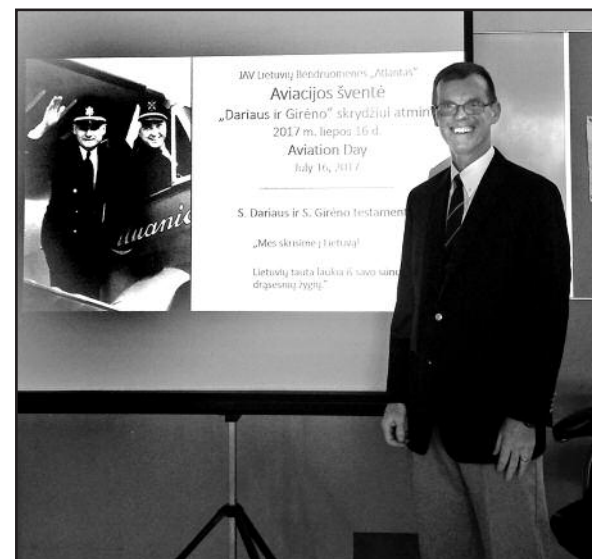
Karštą vasaros dieną renginio dalyviai vaišinosi gaiviais šaltibarščiais, o pasistiprinę konstravo ir skraidino medinius lėktuvėlius, bendravo vieni su kitais.

Maine lietuviai pagerbė pilotų Stepono Dariaus ir Stasio Girėno atminimą.

JAV LB apylinkės „Atlantas” valdybos narys Virgilijus Gričius sukonstravo medinį lėktuvėlį.

JAV LB apylinkės „Atlantas” narys Tomas Dundzila įdomiai papasakojo apie Steponą Darių ir Stasį Girėną.

Nepaaiškinama **ALEKSANDRO ŠEPKAUS** kūryba

Atkelta iš 1 psl.

Šio juvelyro papuošalus galima akimirkiai atpažinti, net jei nematai šalia nuorodos į autorystę. „Kadangi juos padarė Šepkus, todėl jie iš karto atpažįstami“, – šypsosi pats juvelyrikos asaras, prieš beveik trisdešimt metų savo kūriniais nustebinęs ne tik Ameriką. Šiandien net 135 pasaulio šalių paroduotuvėse galima įsigyti Aleksandro Šepkaus laikui nepavaldžios kūrybos darbų.

Šitoje yra senų papuošalų, kurtų net 80-aisiais metais, kai dar gyvenau Lietuvoje. Akmeninių graviūrų ir, žinoma, naujausių darbų. Čia yra po kelis papuošalus iš skirtingų mano kūrybos periodų. Aš nekuriu kolekcijos, kiekvienas papuošalas yra atskiras, palytėtas kūrybinės sėkmės.

Jūsų darbai nieko bendra neturi su mūsu kultūra, ir štai šis teiginys apie Jūsų kūrybą verčia suklusti. Pacituosiu: „A. Šepkaus darbai – tai metalo miniatiūra, pasižyminti vaizdo raiškumu, kultūrinėmis asociacijomis, literatūrinėmis ir istorinėmis as-

Takoskyra tarp lietuviškojo ir amerikietiškojo kūrybinio etapo yra labai ryški ir perėjimo šuolis irgi radikalus?

Labai ryški. Ir medžiagos pasikeitė, ir brangakmeniai pasikeitė. Galų gale, kai pasikeitė mano gyvenimo situacija, pasikeitė ir supratimas apie meną. Man norėjosi padaryti taip, kad mano papuošalai būtų tradiciniai, bet nebebūtų šokiruojantys, o visa tai, ką aš noriu pasakyti savo kūryba, būtų paslėpta po kažkokiu šydu.

Bandoma Jūsų juvelyrikos kūrinius tapatinti su secesinės ornamentikos stiliumi, kuriuo savo paveikslus tapė Gustavas Klimtas?

Matyt, kai mes paįsėdavome ornamentą, galvodavome apie vienodus dalykus. Ir pas Klimtą, ir pas mane yra natūralios senovinės formos. Jeigu žiūrėsi ką piešė, pavyzdžiui, Giotto di Bondone (italų viduramžių tapytojas ir architektas, reikšmingiausia asmenybė Vakarų mene, pereinant nuo stilizuotų viduramžių dailės formų į renesanso natūralizmą – aut. past.), tai jo ornamentai panašūs į tai, kas buvo prieš tūkstantį ir po tūkstančio metų. Jeigu nori padaryti sąžiningai, yra kažkokios formos, kurių neišvengsi. Gal tai ir yra kryptis, į kurią aš patekau. O jeigu atvirai, mačiau gal tik vieną Gustavo Klimto originalą. Nelabai įdomu man į jį žiūrėti. Man, pavyzdžiui, patinka tų menininkų kūryba, kurie nieko bendra neturi su mano papuošalais. Pavyzdžiui, Vincent van Gogh (olandų tapytojas ir grafikas, postimpresionistas – aut. past.) arba Max Beckmann (XX a. Vokietijos tapytojas ir grafikas, dailininkas ekspresionistas – aut. past.).

Mėgstate drumzlinus keistų spalvų ir formų akmenis ir 18 karatų auksą. Tai leidžia manyti, kad Jūsų juvelyriniai dirbiniai labai gražūs ir stilingai yra priartėję prie Bizantijos meno stilistikos.

Man labai artimas Bizantijos menas. Viduramžių Europos gal labiau nei Renesanso. Rytų menas man nelabai patinka, nors mano kūrybos vertintojai man bando pripašyti, kad aš darau papuošalus, artimus Centrinės Amerikos ar actekų kūrybos tradicijoms. Po Afrikos meno actekų menas man yra antras labiausiai nemėgstamas. Kodėl? Nežinau. Jaučiu kažkokia dvasią, kuri man yra priešiška, kažkas nedraugiška tiek Afrikos, tiek actekų mene.

Kaip europietiškas mentalitetas Jūsų kūryboje sąveikauja su amerikietiškoju?

Esu šimtaprocentinis europietiškas amerikietis. Antra vertus, amerikiečiai – tai ir yra tie, kurie tiesiog nori būti europiečiais, nes tai, kas amerikietiška mene yra gražu, yra labai europietiška. Aš bandau nuoširdžiai

daryti tai, kas man gražu, ir nemažai žmonių tai supranta.

Krikščioniškos kultūros dvelksmas ir daug sakralinės ornamentikos. Ar tokie motyvai, atsiradę Jūsų juvelyrikoje, susiję su Jūsų kelio posūkiu į Tikėjimą, į Dievą?

Viduramžių mene pirmiausiai ėjo Tikėjimas, o po to atėjo ornamentas. Jeigu aš esu katalikas, tie mano papuošalai nėra konkrečiai katalikiški. Mano kūrybos estetika yra artima sakraliniam menui, bet mano papuošaluose nėra vaizduojama bažnytinė simbolika. Galėčiau pasakyti, kad mano gyvenimas net labiau sukasi apie tikėjimą, o kūryba įkvėpimo momentais yra su tuo susijusi. Tarkime, visus metus laukiu, kada vyksiu į katalikišką „Roman Forum“ organizacijos konferenciją, kuri vyksta Gardonėje, prie Gardos ežero Italijos šiaurėje. Toje intelektualioje krikščioniškoje bendruomenėje, kuri vienija tiek JAV, tiek Europos tikinčiuosius, yra aukojamos Mišios lotynų kalba, skaitomi akademinio pobūdžio tradicinės krikščioniškos pakraipos pranešimai reli-

Žmona Dangė – pirmoji ir geriausia Aleksandro kūrybos vertintoja.

Asmeninio archyvo nuotr.

Meno formos, kurios gali gimti tik iš Jūsų ir priklausyti tik Jums, bet tuo pačiu palieka vietos interpretacijai. Žinovai tai vadiną nepaaiškinamais Aleksandro Šepkaus papuošalais.

Ir man patinka, kai gali pasakyti „nepaaiškinami“. Tai, kas yra nepaaiškinama – magnetizuoja, veikia, nes tuose darbuose yra paslaptis, kurios aš net pats nežinau. Nesilaikau kažkokių kūrybos taisyklių. Taisyklė viena – žiedas kaip dėžutė, auskarai kaip auskarai, nei per sunkūs, nei per lengvi.

Antrą kartą rengiate parodą Lietuvos bažnytinio paveldo muziejuje. Kodėl renkatės būtent šią erdvę savo kūriniams pristatyti? Juk yra be galo daug galerijų Lietuvoje, kurios, manau, mielu noru priimtų Jūsų kūrybą?

Man didelė garbė būti Lietuvos bažnytinio paveldo muziejuje. Ten nuostabi atmosfera, dėmesio verta visa šio muziejaus sukaupta kolekcija. Kitas dalykas – tai viena mėgstamiausių mano vietų Vilniuje.

Kuo skiriasi šioji Jūsų paroda nuo praėjusios?

piracijomis, žavinti meistrišku sidabro ir brangių bei pusbrangių akmenų deriniu. Tai intelektualo kūriniai, reikalaujantys žinių ir kūrinio skaitymo, jo ženklų, įrašų, poezijos tarpų interpretavimo“. Kokia literatūra darė įtakos Jūsų kūrybai?

Tai man labiau buvo būdinga, kai kūrčiau Lietuvoje. Daug darbų buvo, kurie prasidėdavo nuo užrašytos minties ar perskaityto eilėraščio, ir tik po to tai išsivystydavo į kažkokį vaizdą. Nors, prisipažinsiu, mano kūryboje niekada nebuvo tiesioginių aliuzijų į kažkokį konkretų daiktą. Kaip tik muziejuje, parodoje yra mano darbas, susijęs su mano mėgstamiausio lietuvių poeto H. Radausko eilėraščiu: „Pavirtus į pelenus raudančiai Trojai, per tragišką jūrą nuskrido herojai“. Man patinka šio poeto kūrybos ornamentinis, formalistinis skambesys, ir kai aš jį skaitau, patiriu didelį džiaugsmą. Vėlesniu laikotarpiu negalėčiau pasakyti, kad ieškojau aspiracijų literatūroje. Mano darbai JAV radikaliai pasikeitė. Tai įvyko ir dėl kultūros šoko, ir dėl aplinkos, ir dėl tikslo – kam daroma, ir, žinoma, dėl to, kad tai darau, nes reikia iš kažko gyventi.

Turėdamas A. Šepkaus sukurtą žiedą, gali didžiuotis, kad tavo papuošalų kolekciijoje – tikras meno kūrinys.

gijos istorijos tema.

Antra vertus, nereikia perdėti, esu nusidėjėlis ir nuodėmingas, kaip ir visi mirtingieji.

Iš tiesų kiekviena juvelyrinė miniatiūra, kuriama tik rankomis, naudojant mikroskopą, skirtingai, nei kiti šiuolaikiniai juvelyriniai dirbiniai, kurie tai daro kompiuterio pagalba. Kiek kopijų paprastai vienas dirbinys turi?

Priklauso nuo to, kiek perka, bet nėra keliasdešimt tūkstančių kopijų, nes visas darbas atliekamas mano

dirbtuvėje. Būna, kad vieno modelio žiedų tenka pagaminti iki trijų tūkstančių, bet ne daugiau. Kopijuojant gaminių keičiasi akmenų kombinacijos, gali kisti ir dirbinio paviršius. Idenitiškai panašių papuošalų tiesiog neįmanoma padaryti, nes kiekvienas jų kuriamas rankomis.

Jūsų su žmona Dange Širvyte gyvenimo pradžia Amerikoje buvo nelengva. Kokios labiausiai bauginančios krizės gali paveikti juvelyrikos verslą?

Pirmi treji metai buvo tikrai labai sunkūs. Buvo net minčių grįžti į Lietuvą. Pamenu, buvo antros mūsų su Dange Kalėdos New Yorke, kai aš tik pradėjau pats sau vienas dirbti. Neturėjome net 20 dol. Kalėdų vakarienei. Tada per stebuklą atsirado tokia moteris iš Californijos, kuri nusipirko pusę mano kolekcijos.

Visada buvo tų sunkių laikų. Penkerius metus buvo sunkoka. Gal tik pastaraisiais penkiolika metų yra lengviau. Juvelyrikos verslas labai kentėjo 2008 metais, kai vyko krizė. Ekonomikoje taip jau yra. Jeigu žmonės nusprendžia pataupyti pinigus, pirmiausia atsisako pirkti juvelyrikos gaminius. Bet ateina, praeina. Bus blogai, galiu dirbtuvę sumažinti. Kur kas labiau baugina branduolinis karas, gali būti ir ekonominis krachas, visai tikėtina, kaip buvo prieškarinės rinkos laikais, bet ir tada juvelyrai, kaip ir karstų gamintojai, išsilaikė. Žmonės nenustos mirti, kaip ir žmonės nenuustos tuoktis. Gal nereikės dvidešimt žiedų, o tik kelių, bet jų vis tiek reikės.

Nemažai kūrėjų savo kūryboje bent kartą išgyvena vienokį ar kitokį kūrybinį dualizmą. Ar teko pataikauti klientų skoniui ir darant individualius užsakymus daryti išimtis ir kurti būtent taip, kaip pageidauja klientas, kuris gal ne visada prašo pritingų ir Jums priimtinių dalykų?

Nedaug turiu sąlyčio taškų su savais klientais, bet jeigu taip nutinka, tai užsakymo imuosi tik su sąlyga, kad darysiu tik tai, ką aš nurodysiu, be jokių kliento pageidavimų. Būdavo taip, kad per metus sutikdavau vieną tokių užsakymą priimti, bet po paskutinio karto pasakiau – gana. Praėjusiais metais kažkaip netyčia sutikau padaryti pakabutį su tokiu bjauriu akmeniu, kad man darbas užėmė pus-trėčio mėnesio. Perdarinėjau jį du kartus ir po to pasakiau, kad jokių privačių užsakymų daugiau nepriimsiu. Man nereikia iš privačių klientų imti užsakymų, nes turiu visišką kūrybinę laisvę. Nebent labai įdomi būtų medžiaga, o užsakovas – itin malonus, inteligentiškas žmogus.

Koks tai turėtų būti akmuo, kuris suaukštų Aleksandro Šepkaus dėmesio?

Su tiek akmenų esu dirbęs ir tiek jų matęs, kad nelabai jie gali mane ir nustebinti. Mėgstu akmenis, kurie turi charakterį, o charakteriui įtakos turi ne brangumas, o kažkokia išskirtinė netobula forma, inkluzai ir pan. Mėgstu spalvotus deimantus. Aš su jais pradėjau dirbti prieš 15 metų. Tada jie buvo pigūs, nes buvo manoma, kad jie nekokybiški. Po kokių trejų metų jie pabrango, nes pradėjau daug parduoti

su jais darytų gaminių. Deimantų pardavėjai mano, kad kainų augimą lėmė mano kurti papuošalai, kurie ir išgarsino tuos akmenis visame pasaulyje.

Ar buvo tokių klientų, kurie prieš paklodami solidžią pinigų sumą už Jūsų darbus, pageidavo su Jumis susitikti ir pabendrauti?

Buvo. Ir dabar ateina į dirbtuves. Jeigu mano atstovas man pažada, kad tai bus malonus, inteligentiškas žmogus, aš tada nuvažiuoju su juo susitikti (juokiasi). Susitinku ne tik su turtingais klientais. Esu susidraugavęs su nuostabiais keliomis moterimis, kurios gal neturi tiek pinigų, bet man įdomu su jomis pasikalbėti, nes jos supranta mano kūrybą kur kas labiau, nei tie, kurie maudosi piniguose.

Ar yra tokių darbų, kuriuos tiesiog ven-

atvejis buvo, kai rado pamestą mano kūrybos žiedą ir atpažino mano autorystę. Pasidalino „Facebook“. Deja, iki šiol savininkė neatsirado. Aš tą žiedą paprasčiau padovanoti Lietuvos bažnytinio paveldo muziejui. Jeigu jį parduos, tie pinigai liks muziejui.

Ar pamaloninate brangiausias šeimos narius ir artimuosius ypatingomis progomis savo kūrybos papuošalais?

Mes namie turime per daug papuošalų. Dangė vis sako, kad dar norėtų, o tai būna kelis kartus per metus, tai aš sakau, kad mums daugiau nebereikia. Dangė turi labai daug mano kūrybos papuošalų, esu jai nupirkęs ir kitų juvelyrų darbų, kurie man patiko.

Išvykote į JAV Lietuvos nepriklausomybės priešaušryje. Ar nebuvo kilusi mintis grįžti į Lietuvą pastoviam gyvenimui?

A. Šepkaus juvelyrika – tai tarsi šio menininko kūrybos parašas.

Emilijos Guobytės-Krzeminski nuotraukos

giate rodyti viešai, o gal juos amžiams „palaikote“?

Yra tokių, yra. Nedaug, bet yra. Juos palieku perdirbimui, jeigu matau, kad yra potencialo. Stengiuosi neišleisti į viešumą, nes po to labai nejuoku būna, vis galvoju, kad taip apgavau žmogų. Nors jam tas papuošalas patinka, bet aš juk žinau, kad jis turi trūkumų. Tokiais atvejais stengiuosi visada išlikti sąžiningas.

Brangiausiai parduotas Jūsų kūrybos papuošalas.

Sunku pasakyti. Ar žiedas su akmeniu, ar koljė su akmeniu – abu vertingi, bet jų kainos skiriasi. Koljė gali kainuoti iki 1 00 000 JAV dol., o žiedas – 5 000 JAV dol., tačiau jeigu pastarojo akmuo vertas 300 000 JAV dol., tai, žinoma, jo kaina bus atitinkama.

Gal esate pamatęs savo darbą kažkioje netikėtoje vietoje, pas netikėtą žmogų, ar gal buvo nutikusi kažkokia neįprasta istorija su Jūsų kurtais papuošalais?

Važiuojant priemiestiniu traukiniu visada malonu matyti, jeigu kuri nors moteris segi mano auskarus ar mūvi žiedą, bet į akis mano papuošalų nešiotojams vengiu liūsti. Paskutinis

Tie, kas išvažiuoja, visada svarsto panašius dalykus. Jeigu grįžčiau į Lietuvą, man reiktų iš naujo prisitaikyti prie gyvenimo. Mano viskas dabar yra čia. O kas svarbiausia – mano visi artimi draugai yra čia. Todėl man išsikraustyti būtų sudėtinga. Draugystė labai pririša prie vietos.

Gyvename nuo New Yorko Manhattano 50 min. kelio traukiniu, Hudson upės slėnyje, nuosavame name. Čia daug gamtos. Dangė turi net du su puse daržo, kuriame auginame net savo bulves! Yra sodas. Nors esame miestiečiai ir su žemdirbyste niekada nieko bendra nebuvo turėję, kol neatsikraustėme čia. Esu pasodinęs nemažai japoniškų klevų ir savo namų teritorijoje puoselėju japoniško sodo tradicijas.

Antra vertus, mes į Vilnių grįžtame kasmet. Kai mano tėvai buvo gyvi, važiuodavome net kelis kartus per metus. Mano sesuo gyvena Kaune. Sūnus su šeima gyvena Vilniuje. Turiu dvejų metų anūką, kurio dabar nuolat važiuoju aplankyti. Sostinės Vokiečių gatvėje tebeturime butą, kuris kažkada priklausė ir jame gyveno Dangės tėvas, poetas Paulius Širvytis.

Paminėkite sūnų. Kiek žinau, jis nepasekė Jūsų pėdomis.

Sūnui 39 metai. Jis istorikas, dirba turizmo gidu ir yra labai laimingas tuo, ką daro šiuo metu. Jam tikrai gerai sekasi. Jis kalba penkiomis kalbomis, veđa turistams turus po Vilnių ir jo apylinkes. Yra kažkurį laiką gyvenęs Airijoje, bet grįžo į Lietuvą. Dirba idealų savo charakteriui darbą ir iš to gyvena. Ko dar galima norėti?

Jūsų juvelyrikos dirbiniais puošiasi nemažai žymių žmonių, išskirtinio visuomeninio statuso veikėjų, bet Jūs pats vengiate šiuolaikinio gyvenimo taisyklių. Nesilankote madinguose vakarėliuose, priėmimuose ir svarbiuose meno pobūviuose, kur paprastai mezgami naudingi ryšiai. Juk dabar svarbu būti pirmose gretose, nes visada yra didelės konkurencijos grėsmė. Sakyčiau, netipinė labai pasitikinčio ir tvirtai abiem kojomis stovinčio menininko pozicija.

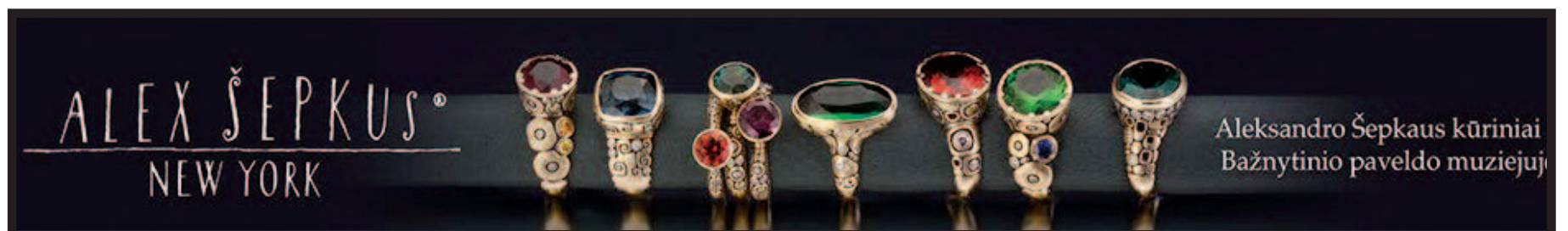
Man to nelabai reikia. Aš turiu ratą žmonių, kurie labai mėgsta mano papuošalus ir, dėkui Dievui, tas ratas net po truputį plėtėja.

Aš neturiu apie ką kalbėti su dabartinės modernios meno kultūros atstovais, aš jų tiesiog nesuprantu. Nesuprantu apie ką jie kalba. Mene vertinu tai, kas dar nėra modernizmas. Todėl esu taip toli nuo modernizmo ir sąmoningai stengiuosi būti nuo jo kuo toliau, kaip tai tik įmanoma. Nuoširdžiai nekenčiu modernaus meno, nes manau, kad jame nėra nieko, išskyrus niveliavimąsi. Yra atskirų dailininkų, bet XX amžiaus abstrakcionizmo, o ypač conceptualaus meno negaliu pakęsti. Anksčiau labai mėgau, kol tai buvo draudžiama ir nepriimtina, nes atrodė, kad tas uždraustas vaisius yra skanus ir sveikas. Kai jau yra nebe draudžiama ir kai matai, į kur tai ritasi, darosi atgrasu. Puikiai pastebi amerikiečių rašytojas Tom Wolfe savo satyriniame kūrinyje apie šiuolaikinį meną „The painted word“. Jis išaiškina, kad XX amžiaus pradžioje menininkai nusprendė, kad tą naratyvą, kuris yra tapyboje, būtina atvesti ir kad menas bus grynas ir jam nereikės jokio paaiškinimo. Autorius įrodo, kad šiuolaikinis menas be paaiškinimo nėra vertas visiškai nieko, nes savyje neturi tos tikrosios emocinės, jutiminės šerdies. Taip yra ir su šiuolaikiniais moderniais papuošalais, kuriems būtinas paaiškinimas, kažkoks platus pristatymas, nes be šito jie lieka tik kūrejo ego išraiška ir daugiau nieko.

Teko kelis kartus būti Lietuvoje parodų atidarymuose. Pasikartosiu, bet tikrai nelabai suprantu, apie ką tie šiuolaikiniai jaunesnės kartos kūrėjai kalba. Atsidūręs tokioje kompanijoje neturiu iš viso ką pasakyti, o jeigu pasakyčiau tai, ką galvoju, manau, visus baisiai įžeisčiau.

Kokio būdo esate? Ekscentriško, neieškote žodžio kišenėje ir galite režti žmogui tiesą į akis?

Paprastai ne, bet vis dėlto dažnai atejais turiu stengtis išvengti kai kurių kompanijų, nes, kaip ir minėjau, galiu tuo metu imti ir pasakyti tiesiai tai, kaip man tuo metu atrodo, ir tų kompanijų dalyviams tai gali nepatikti.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuva stebi Rusijos ir Kinijos pratybas Baltijoje

Vilnius (Mano vyriausybė) – Lietuvos gynybos pareigūnai atidžiai stebi Baltijos jūroje įsibėgėjančias Rusijos ir Kinijos bendras karines pratybas.

Anot Krašto apsaugos viceministro Vytauto Umbraso, Lietuva tiki, kad pratybų metu bus laikomasi visų tarptautinės jūrų teisės normų ir nebus trikdoma ekonominė veikla Baltijos jūroje.

Aktyvioji Rusijos ir Kinijos karių mokymų „Jūrinė sąveika 2017“ fazė numatoma artimiausiomis dienomis Baltijos jūroje.

Abiejų šalių karo jūreiviai atliks šaudymus į įvairaus tipo taikinius vandens paviršiuje ir ore, kartu spręs

Piktinasi iniciatyva apšmeižti Baltijos valstybes

Bruselis (ELTA) – Europos Parlamento narys Valentinas Mazuronis kreipėsi į Europos Parlamento (EP) pirmininką Antonio Tajani, prašydamas stabdyti kolegų iniciatyvas šmeižti Baltijos valstybes, falsifikuoti istoriją ir diskredituoti už laisvę kovojusių žmonių atminimą.

EP nariai iš Europos vieningųjų kairiųjų jungtinės frakcijos/Šiaurės šalių žaliųjų kairiųjų (GUE/NGL) pranešė rengiantys rezoliuciją, kuria bus siekiama pasmerkti Baltijos valstybes (Lietuvą, Latviją ir Estiją) dėl šių tariamo negebėjimo suvaldyti „kraštutinių dešiniųjų ir fašistinių nuotakų“. Jų pranešime teigiama, kad „veikti nutarta po to, kai Baltijos šalyse pastebėtas nerimą keliantis kraštutinių dešiniųjų grupių mitingų ir maršų skaičius, o tokiems renginiams pritaria vietos valdžia“.

Rezoliuciją prieš Baltijos šalis

Perlaidoti Alfonso Nykos-Niliūno palaikai

Utena (Udiena.lt) – Žymus poetas, vertėjas, literatūros kritikas, Nacionalinės premijos laureatas, Vytauto Didžiojo universiteto garbės daktaras Alfonsas Nyka-Niliūnas (tikra pavardė – Čipkus) gimė 1919 metų liepos 15 dieną Nemeikščiuose (Utenos sen.). Ilgą laiką gyveno Baltimorėje (JAV). Mirė 2015 metų sausio 20 dieną.

Gyvendamas JAV visada ilgėjosi savo brangiųjų Nemeikščių. Todėl jo paties prašymu šių metų birželio 27 d. buvo palaidotas savo tėvų kape Utenos senosiose kapinėse kartu su savo žmona Aleksandra (Sandra), mirusia irgi Baltimorėje 2009 m. gegužės 29 d., ir dar anksčiau mirusiu sūnumi Horacijumi.

Trumpai sirgęs poetas mirė eidamas 96-uosius metus.

Nuvėlintas Astravo AE paleidimo laikas

Vilnius (LRT.lt) – Abu Astravo atominės elektrinės (AE) reaktoriai pradės veikti 2020-ųjų vasarą, pranešė jėgainę statančios Rusijos korporacijos „Rosatom“ vadovas.

Anksčiau skelbta, kad pirmasis reaktorius bus baigtas ir veiks 2019-aisiais, o antras – po metų. Pernai liepą iš kelių metrų aukščio krito elektrinės pirmojo reaktoriaus korpusas, tuomet skelbta, kad per incidentą jis nebuvo pažeistas, tačiau vėliau „Rosatom“ sutiko jį pakeisti, o reaktoriaus

už borto iškritusio žmogaus gelbėjimo klausimus, atliks krovinių perkėlimą iš laivo į laivą ir mokysis suteikti pagalbą avariniam laivui.

Trys Kinijos karių jūros pajėgų laivai, tarp kurių yra ir eskadrinis minininkas „Hefei“, atplaukė į pagrindinę Rusijos Baltijos karo laivyno bazę Baltijske Karaliaučiaus srityje liepos 21 d.

Rusija ir Kinija bendras karines pratybas vykdo kasmet nuo 2012 m., bet Baltijos jūroje jos vyksta pirmą kartą.

Kai kurie stebėtojai sako, kad Kinijos atvykimas į Baltijos jūrą gali būti interpretuojamas kaip atsakas į JAV karinių aktyvumą ginčijamuose Pietų Kinijos jūros vandenyse.

kurpiantis Čekijos europarlamentaras Jirži Maštalka teigė, kad rezoliucija bus siekiama ne tik politiškai pasmerkti Baltijos šalis, bet ir imtis ekonominių sankcijų – užšaldyti ES fondų lėšas.

„Kolegos iš šios frakcijos jau ne kartą yra pasižymėję radikaliais pareiškimais ir iniciatyvomis. Visuomet tai traktuodavau kaip pigų būdą pasireklamuoti, susilaukti dėmesio, bet tokie dalykai esamame geopolitiniame fone yra labai neatsakingi ir netgi pavojingi. Jaučiu pareigą imtis man prieinamų priemonių stabdyti tokias iniciatyvas, nes vien jų svarstymas, mano nuomone, diskredituoja patį Parlamentą ir ES vieningumą“, – sako EP narys V. Mazuronis.

Politikas įsitikinęs, kad GUE/NGL frakcijos nariai akivaizdžiai buvo paveikti arba suklaidinti Rusijos diplomatų.

Utenos rajone perlaidoti poeto A. Nykos-Niliūno palaikai. „Udiena“ nuotr.

Urnas su savo tėvų ir brolio Horacijaus pelenais iš JAV į Uteną parvežė dukra Berenika. Laidotuvėse dalyvavo tik patys artimieji, tarp jų – Alfonso brolis Stasys Čipkus, sesers Onos sūnus Šarūnas Tranelis.

Kape, ant kurio stovi didelis akmeninis rūpintojėlis, kartu ilsisi ir tarpukario metais palaidotas Lietuvos kariuomenėje miręs Alfonso brolis Juozas.

veiklos pradžia metais pavėlinta.

Kitas incidentas įvyko pernai, iš gamyklos Rusijoje gabenant naują reaktoriaus korpusą. Vienoje Baltarusijos geležinkelio stočių jis užkliudė geležinkelio elektros tiekimo atramą – per šį incidentą reaktoriaus korpusas žalos esą nepatyrė.

Astravo jėgainėje bus įrengti du reaktoriai, kurių kiekvieno galia – 1200 megavatų. Projektas finansuojamas Rusijos valstybės suteikta paskola.

J. Kushner bendravo su Rusijos pareigūnais

Washingtonas (ELTA, BNS) – Baltųjų rūmų vyresnysis patarėjas Jared Kushner informavo, kad su Rusijos pareigūnais buvo susitikęs keturis kartus. Tačiau paneigė, kad buvo rengiamas sąmokslas siekiant padėti jo uošviui Donald Trump laimėti prezidento rinkimus.

Pareiškime, išplatintame likus kelioms valandoms iki J. Kushner liudijimo Senato žvalgybos komitete, ryšius su Rusijos ambasadoriumi Sergejumi Kisliaku ir kitais Rusijos pareigūnais jis apibūdino kaip normalius, atsižvelgiant į tai, kad jis buvo atsakingas už D. Trump rinkimų kampanijos ryšius su užsienio vyriausybėmis.

„Aš neveikiau išvien su jokios užsienio valstybės vyriausybe ir nežinau

nė vieno rinkimų komandos nario, kuris būtų tą daręs“, – rašė J. Kushner. „Neturėjau jokių netinkamų ryšių. Aš nesinaudojau Rusijos lėšomis, kad finansuočiau savo verslą“, – pridūrė Prezidento patarėjas.

J. Kushner, D. Trump vyriausios dukters Ivanka vyras, davė parodymus Senato žvalgybos komitete ir liudijo Atstovų Rūmuose.

36-erių metų milijardieriaus investuotojo, šiuo metu einančio pirmąsias savo karjeroje politines pareigas, buvo teiraujamasi apie jo susitikimus su Rusijos ambasadoriumi Washingtone, stambaus Rusijos banko vadovu ir rusų teisininke. Pastarajame susitikime jis dalyvavo kartu su prezidento sūnumi Donald Trump Jr.

Lenkijos prezidentas vetavo teismų reformas

Varšuva (BNS) – Lenkijos prezidentas Andrzej Duda paskelbė blokuosiantis du parlamento priimtus teisės aktus, numatančius kontroversiškas teismų reformas, išprovokavusias masinius protestus ir Europos Sąjungos perspėjimą, kad Varšuvai gali būti taikomos beprecedentės sankcijos.

„Nusprendžiau gražinti parlamentui – taigi, vetuoti – įstatymą dėl Aukščiausiojo Teismo bei teisės akto dėl Nacionalinės teismų tarybos“, – pareiškė šalies vadovas.

„Šie įstatymai privalo būti pataisyti“, – pareiškė A. Duda.

Minėtos reformos būtų padidinusios teismų sistemos politinę kontrolę; kritikai piktinosi, kad valdančioji konservatyvi partija „Įstatymas ir teisingumas“ (PiS) esą siekia sumažinti

teismų nepriklausomybę.

„Tai, kad generalinis prokuroras gali kištis į Aukščiausiojo Teismo darbą, neturėtų būti mūsų tradicija“, – teigė Lenkijos vadovas.

Pastarosiomis dienomis įvairiuose šalies miestuose į gatves išėjo tūkstančiai protestuotojų, nepatenkintų siūlomomis reformomis, ragindami A. Duda vetuoti tuos įstatymus.

Europos Komisija perspėjo Lenkiją, kad nenutraukus tų reformų EK gali išaldyti Varšuvos teises balsuoti ES Taryboje – aukščiausiam sprendimui priimančiame Bendrijos organe. Nors to ES dar niekada nėra inicijavusi.

Pagal dabar galiojančią tvarką, kandidatus į AT parenka nepriklausoma komisija, susidedanti iš teisėjų ir kelių politikų.

Ar įmanomas pakartotinas „Brexit“ referendumas?

Londonas (LRT.lt) – Didžiosios Britanijos partijos „Liberalūs demokratai“ naujasis vadovas seras Vince Cable pareiškė neatmetęs galimybės, jog Jungtinėje Karalystėje gali susiformuoti sąlygos pakartotinam referendumui dėl narystės ES, kurios užbaigtų „Brexit“ procesą.

Tačiau V. Cable leido suprasti, jog neįmanoma lengva ranka anuliuoti prieš metus vykusio referendumo rezultatus, patvirtinusių Didžiosios Britanijos pasitraukimo iš ES šalininkų pergalę.

„Referendumas įvyko, ir mes negalime negerbti jo rezultatų. Tačiau mes palauksime ir pažiūrėsime, kokios bus pasekmės. Be abejo, galbūt, viskas klostysis kuo puikiausiai. Viskas įmanoma. Tačiau aš manau, kad tai – menkai tikėtina. Aš manau, jog ekonominės pasekmės bus labai skaudžios, ir visuomenės nuomonė gali pasistūmėti į kitą pusę. Ir tokiu atveju pakartotinas referendumas būtų įmanomas“, – sakė V. Cable.

Vatikane išjungti fontanai

Roma (Bernardinai.lt) – Vatikanas nutarė išjungti per šimtą įvairaus dydžio fontanų – tarp jų ir du baroko šedevrus Šventojo Petro aikštėje. Toks sprendimas priimtas dėl nesibaigiančios sausros Italijoje.

Vatikano atstovai sako – tai pirmas kartas, kai reikia imtis tokių griežtų vandens ribojimo priemonių. Dėl itin mažo kritulių kiekio du trečdaliai Italijos nebeturi pakankamai vandens žemės ūkiui plotams laistyti ir gyvu-

liams girdyti.

Skaičiuojama, kad sausra ūkininkams jau pridarė nuostolių už daugiau kaip 2 mlrd. eurų. Vandens stinga ir miestuose. Keli mažesni miesteliai jau ėmė riboti vandenį ir jį tiekti gyventojams tik tam tikromis valandomis.

Romoje geriamojo vandens fontanai jau neveikia, o artimiausiu metu gali tapti dar stipriau apriboti vandens tiekimą.

Seras V. Cable neatmeta galimybės D. Britanijai likti Europos Sąjungoje. The Time nuotr.

VERSLO NAUJIENOS

JAV alaus lyderis investuoja Klaipėdoje

Viena iš pasaulinių *craft* alaus lyderių, Brooklyne įsikūrusi alaus darykla „Brooklyn Brewery“, bendradarbiaudama su tarptautiniu alaus gamintoju „Carlsberg Group“, investuoja į išskirtinio alaus gamybą Klaipėdoje.

Amerikiečių aludariai taps partneriais įrengiant ir eksploatuojant naują *craft* alaus liniją, kurioje, dirbant kartu lietuvių ir amerikiečių aludariams, bus verdamos įvairios naujos ir eksperimentinės alaus rūšys. Tai pirmoji „Brooklyn Brewery“ investicija Rytų Europoje ir trečioji Europoje. Bendra „Carlsberg Group“, „Švyturio-Utenos alaus“ ir „Brooklyn Brewery“ investicijų suma į šį projektą sudaro apie 5 mln. eurų.

Pasak Rolando Viršilo, bendrovės „Švyturys-Utenos alaus“ vadovo, vieno iš žinomiausių *craft* alaus gamintojų atėjimas į Lietuvą yra „Švyturio“ aludarių meistrystės ir Lietuvos alaus rinkos brandumo įrodymas.

„Brooklyn Brewery“ alaus pasaulyje yra tapęs aukštos kokybės *craft* alaus sinonimu, todėl tai, kad jie dirbs Lietuvoje, parodo, kokią brandą yra pasiekusi mūsų alaus rinka ir kokie išrankūs mūsų vartotojai. Stebime tendenciją, kad jau kuris laikas vartotojų poreikiai keičiasi: auga alaus vartojimo kultūra ir žinių lygis, didėja įvairių skonių ir naujų alaus rūšių poreikis. Bendradarbiavimas su „Brooklyn Brewery“ leis patenkinti šį augantį poreikį, pasiūlant nemažai naujų, išskirtinių ir eksperimentinių alaus rūšių“, – sakė R. Viršilas.

Eric Ottaway, „Brooklyn Brewery“ vadovas, teigė, kad Brooklyne įsikūrusi alaus darykla kruopščiai renkasi partnerius, su kuriais pradeda bendrą veiklą, ir jie buvo maloniai nustebinti, kiek daug yra pasiekę „Švyturio“ meistrai.

„Prieš priimdami sprendimą bendradarbiauti, vertiname būsimų partnerių produkciją, jų kūrybiškumą, kokybę bei, kas svarbu, jų skleidžiamą alaus kultūrą. Buvome maloniai nustebinti „Švyturio“ komandos profesionalumu, kūrybiškumu ir aukšta verdamo alaus kokybe – paragavę jų alaus žinojome, kad norime dirbti kartu. Investuodami Klaipėdoje, išplečiame savo bendradarbiavimą su „Carlsberg Group“ Europoje ir tikime, kad bendras darbas su Lietuvos aludariais padės augti abiem pusėms“, – sakė E. Ottaway.

Tai trečioji „Brooklyn Brewery“ investicija Europoje. Bendradarbiaujant su „Carlsberg Group“, praėjusiais metais Norvegijoje, Trondheime, atidaryta specializuota alaus darykla „E.C. Dahls“. Nuo 2012 m. abi bendrovės sėkmingai dirba Švedijoje – Stokholme atidaryta „New Carnegie“ alaus darykla. Taip pat „Carlsberg Group“ platina „Brooklyn Brewery“

Rolandas Viršilas, bendrovės „Švyturys-Utenos alaus“ vadovas pranešė svarbią žinią, kad „Brooklyn Brewery“ investicijų suma į projektą sudaro apie 5 mln. eurų.

Rekvizitai.lt nuotr.

produkcija rinkose, kuriose veikia.

„Brooklyn Brewery“ garsėja savo filosofija ne tik virti išskirtinius alus, tačiau ir šviesti vartotojus bei skleisti alaus kultūrą. Pasak R. Viršilo, naujai statomas „Švyturio“ alaus daryklos pastatas, kuriame veiks *craft* alaus linija, idealiai tinka alaus kultūros sklaidai ir taps alaus entuziastų traukos centru – tikru švyturiu alaus kultūrai. „Čia ne tik bus verdamas įvairių rūšių alus mažais kiekiais, tačiau dėl išplavimo ir gausių skirtingų funkcinių erdvių, jis taps ir edukaciniu bei alaus kultūros puoselėjimo centru. Jame lankytojai galės gyvai stebėti visą alaus gamybos procesą, taip pat eksperimentuoti virdami savo alų. Pastate bus konferencijų ir degustacinės salės, kur bus skaitomos paskaitos, veiks restoranai ir parduotuvė“, – pasakojo „Švyturio-Utenos alaus“ vadovas.

Naujoji linija bus paleista šių metų pabaigoje. *Craft* linijoje bus verdama daug klasikinių ir eksperimentinių *craft* alų, o vienos partijos dydis sieks vos 3 000 litrų.

„Brooklyn Brewery“ tapo gero alaus etalonu nuo tada, kai 1988 m. buvo išvirsta pirmoji „Brooklyn Lager“ alaus partija. Nuo tada iki dabar vieno prestižiškiausių alaus pasaulyje apdovanojimo – James Beard prizo – laimėtojas Garrett Oliver ir jo aludarių komanda Brooklyne sukūrė platų alaus rūšių asortimentą, kuris apima nuo klasikinių iki eksperimentinių alų. Šiuo metu alaus darykla „Brooklyn Brewery“ žinoma visame pasaulyje – nuo jos antrinių alaus daryklų „New Carnegie“ Stokholme (Švedija) ir „E.C. Dahls“ Trondheime (Norvegija) iki daugiau nei trisdešimt valstybių, į kurias importuojamas „Brooklyn Brewery“ alus.

Dina Sergijenko „Verslo žinios“

Nepakankamas darbo našumas išlieka iššūkiu

Lietuvos ir visos euro zonos turėtų laukti šviesus rytojus, tačiau vienu pagrindinių iššūkių išlieka šalies konkurencingumas, teigia Lietuvos banko vadovas. Pasak Vito Vasiliausko, pastaruoju metu atlyginimai auga sparčiau nei darbo našumas, tad kyla grėsmė, kad ekonomikos augimas sulėtės.

„Matyt, esminis klausimas yra – pajamos auga, o kaip mūsų našumas? Kaip išlaikysime konkurencingumą, kad neatsidurtume tokiuose vidutinių pajamų spąstuose, kada kainos didelės, o pajamos nelabai ir prarandame vystymosi potencialą. Čia yra galvos skausmas visai valstybei“, – teigė centrinio banko vadovas.

Pasak jo, tai, kad atlyginimai auga 9 proc. per metus, yra teigiamas dalykas, nes tai gali išspręsti kitą Lietuvos problemą – didelę emigraciją, dėl kurios prarandama darbo jėga.

„Pats pajamų augimo faktas atrodo visai neblogai ir atlyginimų ko-

rekcija į viršų yra tikrai gerai, nes tai gali padėti apsispręsti didžiausią mūsų bėdą – emigraciją ir demografinės problemas. Nes paskutiniai statistikos duomenys parodė, kad Estijoje turime demografiškai teigiamą situaciją, nes daugiau estų sugrįžo, daugiau trečiųjų šalių piliečių imigravo, palyginti su išvykstančiais ir pokalbiuose su centriniu banku jie teigia, kad pajamų lygis tai lėmė“, – sakė V. Vasiliauskas.

Statistikos departamento duomenimis, vidutinis paskaičiuotas (bruto) darbo užmokestis Lietuvoje pirmąjį šių metų ketvirtį buvo 817,6 euro – 9,3 proc. daugiau nei 2016-ųjų tuo pat metu.

Lietuvos bankas prognozuoja, kad vidutinis darbo užmokestis šiais metais turėtų augti 6,5 proc., o kitąmet – 5,7 proc. Numatoma, kad infliacija šiemet sieks 3,2 proc., o kitąmet kainos turėtų užtelėti 2,2 procento.

BNS

Pasirašyta Lietuvos ir Japonijos sutartis

Metus trukusias Lietuvos ir Japonijos derybas dėl pajamų bei kapitalo dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo prevencijos vainikavo dvišalė sutartis, skelbia Finansų ministerija. Ji jau 54-oji, kurią taikys mūsų šalis, siekdama užtikrinti glaudesnius ekonominius ryšius ir skatinti investicijas.

Lietuvos ir Japonijos prekių apyvarta tendencingai auga, rodikliai per pastaruosius penkerius metus užtelėjo dvigubai. Savo ruožtu pasirašyta sutartis su-

Po ilgų derybų buvo pasirašyta Lietuvos ir Japonijos sutartis.

URM.lt nuotr.

kurs dar palankesnes sąlygas šalių bendradarbiavimui.

ELTA

Skaitmeninės rinkodaros milžinas ateina į Lietuvą

Lietuvos oro erdvėje pirmąjį šių metų pusmetį daugiausiai skraidė Suomijos avialinijos „Finnair“, Latvijos „Air Baltic“, Rusijos „Aeroflot“, Vokietijos „Lufthansa“ ir Airijos „Ryanair“.

„Finnair“ sausių birželį Lietuvoje atliko 10,9 tūkst. skrydžių (5,1 proc. mažiau nei pernai), „Air Baltic“ – 9,9 tūkst. (10,5 proc. daugiau), „Aeroflot“ – 8,8 tūkst. (0,8 proc. daugiau), „Lufthansa“ – 8,4 tūkst. (3,2 proc. mažiau)

„Ryanair“ – 6 tūkst. (7,7 proc. daugiau).

Tranzitiniai skrydžiai virš Lietuvos oro erdvės sudarė tris ketvirtadalius visų skrydžių (75 proc.) – iš viso jų buvo apie 85 tūkst. Dar beveik 29 tūkst. lėktuvų kilo ir leidosi šalies oro uostuose.

Vien Vilniaus oro uoste orlaiviai kilo ir leidosi 20,7 tūkst. kartų – 77,2 proc. visų skrydžių.

BNS

„Amazon“ lobizmui išleido 3,2 mln. dolerių

Internetinės prekybos milžinas „Amazon“ antrąjį šių metų ketvirtį toliau didino išlaidas lobizmui – šiuo laikotarpiu bendrovė lobizmui Washingtone išleido 3,2 mln. dolerių.

„Amazon“ Washingtono figūruoja jau ilgą laiką bei užsiėmė lobizmu įvairiose srityse, pavyzdžiui, mokesčių, imigracijos, prekybos ir mobiliojo ryšio klausimais.

Tačiau birželį praneštas bendrovės sprendimas įsigyti „Whole Foods“ sulaukė nemažai kritikos iš JAV politikų, prekybos sąjungų ir kitų grupių. Nepaisant to, manoma, kad antimonopolinė komisija galiausiai šį susijungimą patvirtins.

„Amazon“ padėti Washingtono sunkina ir tai, kad kompanijos vadovas

Jeff Bezos įsigijo laikraštį „Washington Post“, kurį ne kartą kritikavo JAV prezidentas Donald Trump.

Palyginimui, pirmąjį šių metų ketvirtį „Amazon“ lobizmui išleido 2,9 mln. dolerių. Jei išlaidavimo tempas smarkiai nelėtės, bendrovė per metus išleis apie 12 mln. dolerių.

Antrąjį ketvirtį „Amazon“ pasamdė konsultacinę bendrovę „McGuireWoods Consulting“, kuri dirba ties dronų ir kitais panašiais klausimais.

Be konsultantų, bendrovė taip pat samdo lobistus Atstovų rūmuose. Naujaisioje deklaracijoje įvardinti 15 darbuotojų, kurie kompanijos vardu užsiima lobizmu Washingtono.

ELTA

Euro ir kitų valiutų santykiai (2017 metų liepos 26 d.)

1 USD (JAV doleris) – 0,85 €
1 AUD (Australijos doleris) – 0,68 €
1 CAD (Kanados doleris) – 0,68 €
1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,12 €
1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,64 €

Iš duobėn puolusios Venesuelos aidų lietuvių pagalbos šauksmas

V. Liesinskas-Aleksiejunas (dešinėje) atvyko į Vilnių, kur mokosi jos vaikai.

Asmeninio archyvo nuotr.

JUSTĖ ADAKAUSKAITĖ

Gilyn į krizę grimztančią Venesuelą palieka vis daugiau žmonių. Tarp jų yra nemažai lietuvių palikuonių, kurie svajoja apie geresnį gyvenimą užsienyje. Dalis jų mielai sugrįžtų ir į savo senelių gimtinę.

Emigrantų anūakai, kurie pasmerkti emigracijai, – taip galima pavadinti į Pietų Ameriką išvykusių lietuvių palikuonius, norinčius pabėgti nuo Venesueloje siautėjančio barbarizmo ir nepritekliaus. Prie pilietinio karo slenksčio artėjanti valstybė jau daug metų kenčia nuo vis sunkėjančios krizės.

Triženklė infliacija, vingiuojančios eilės prie parduotuvių, būtiniausių prekių, maisto produktų, vaistų trūkumas ir represija prieš opoziciją tapo smarkiai paūmėjusios emigracijos priežastimis. Anksčiau venesueliečiai traukdavo į turtingas valstybes, bet pastaroji emigrantų banga juos išbarstė po Pietų Amerikos valstybes, kurios nėra pasirošusios priimti tokių migrantų srautų.

Vienus didžiausių naftos išteklių turinti Venesuela sumaištimi net pralenkė savo kaimynės, kurioms anksčiau visuomet ištiesdavo pagalbos ranką. „Šalis pirmą kart istorijoje turi ne priimti atvykėlius, bet prarasti savo gyventojus“, – „The Guardian“ teigė Karakaso sociologas Tomas Paezas. Pasak jo, kai Hugo Chavezas pradėjo savo socialistinę revoliuciją pačioje praėjusio amžiaus pabaigoje, iš šalies patraukė turtingieji ir profesionalai, kuriems užkliuvo augantis nusikalstamumas ar politiniai neramumai. Bet po H. Chavezio mirties nuo vėžio 2013 metais jo postą perėmus Nicolasui Maduro padėtis dramatiškai pablogėjo. Dabar emigruoja visi, kurie turi už ką įsigyti kelionės bilietą ir nebijo palikti savo giminių ir turto. Iš Venesuelos traukia ir čia gyvenantys lietuviai. Nors išėivių palikuonių bendruomenė nėra didelė, ją taip pat kamuoja tos pačios bėdos. Krizės apimtoje šalyje gyvenantys lietuviai „Lietuvos rytui“ prisipažino, kad Venesueloje kasdien baiminasi dėl savo gyvybės.

Vasarai atvyko pas vaikus

Nors dauguma venesueliečių – tarp jų ir lietuvių kilmės – nuo nepritekliaus bėga į artimesnes Pietų ir Šiaurės Amerikos šalis, 44-erių Vanda Liesinskas-Aleksiejunas prieš pusantro mėnesio atvyko į Lietuvą. Vilniuje, kur nuo rugsėjo Lietuvių namuose mokosi jos 16 metų dukra Gabriella ir 14-metis sūnus Alejandro, moteris gali gyventi iki rugpjūčio pabaigos. O kas tada – nežino niekas.

Paminėjęs grįžimą namo, į pramoninį Valensijos miestą, moters akyse sužimba ašaros. „Venesueloje nėra maisto, vaistų, negali nusipirkti muilo, reikia stovėti milžiniškose eilėse. Mes bijome dėl savo

gyvybės. Esu iš labai darbščios šeimos ir viską gyvenime užsidirbau savo sunkiu darbu. Tačiau dabar valdžia bet kada gali viską atimti“, – kalbėjo V. Liesinskas-Aleksiejunas. Moteris stengiasi gauti Lietuvos pilietybę, tačiau šis procesas ilgas ir, jos žiniomis, truks mažiausiai 8 mėnesius. „Norėjau per šį laiką išmokti lietuvių kalbą, bet laikas senka. Sunku pagalvoti apie sugrįžimą, nes čia gyvena mano vaikai, kuriuos viena pati išauginau. Bet šią situa-

A. Kelmelis mano, kad Lietuvos valdžia turėtų padėti žmonėms, kurie norėtų sugrįžti čia gyventi.

Asmeninio archyvo nuotr.

cija pakeisti – ne mano jėgoms“, – pripažino moteris. Po Pirmojo pasaulinio karo iš Lietuvos pasitraukė jos seneliai susipažino Urugvajaus lietuvių bendruomenės šokiuose. Porą sutuokė lietuvis kunigas, o vėliau jie gavo darbo pasiūlymą ir išvyko į Venesuelą. Čia užaugusi V. Liesinskas-Aleksiejunas visą gyvenimą aktyviai veikė Lietuvių Bendruomenėje, šiuo metu yra jos sekretorė, tačiau skirtinguose Venesuelos pakraščiuose gyvenantiems lietuviams susitikti per šventes darosi vis sunkiau.

„Būsiu visą gyvenimą dėkinga už mano vaikams suteiktą galimybę pabėgti nuo smurto ir atvykti mokytis į Lietuvą. Laikas, kurį praleidome atskirai, buvo itin sunkus, tačiau dabar džiaugiuosi galėdama juos apkabinti“, – džiaugėsi lietuvių kilmės venesuelietė. Regis, situacija Venesueloje pastaraisiais metais tik blogėja. Jau kone keturis mėnesius Venesuelą krečiantys protestai nusinėšė 96 žmonių gyvybę. Žmonės nepatenkinti tiek ekonomine krize,

tiek diktatorišku N. Maduro valdymu. Dabar prezidentas užsimojo perrašyti konstituciją ir į savo rankas paimti paskutinių jo partijai dar nepavaldžių institucijų vadžias. Liepos 30-ąją valdžia ruošiasi surengti balsavimą, per kurį būtų išrinkta 545 narius turinti Konstitucinė asamblėja, turinti perrašyti šalies pagrindinį įstatymą. Tiesa, rinkimų sekmadienį 7 mln. šalies rinkėjų opozicijos referendume pasisakė prieš prezidento reformas, bet valdžia balsavimą vadina neteisėtu ir į jį atsižvelgti neketina. Užvakar šalyje buvo surengtas ir 24 valandų visuotinis streikas, kuriuo siekta padidinti spaudimą prezidentui. Karakasą griežčiau kritikuoti ėmė ir JAV prezidentas Donald Trump, šią savaitę pagrasinęs atsakyti į siekius įvesti diktatūrą.

„JAV nestovės ir nežiūrės, kaip Venesuela griūva. Jeigu N. Maduro režimas liepos 30-ąją primes Konstitucinę asamblėją, imsime griežtų ir greitų ekonominių veiksmų“, – „Twitter“ rašė D. Trump.

Laukia naujos kartos

Nuo sunkumų Venesueloje nėra apsaugoti ir lietuvių kilmės gyventojai. Pasak Lietuvių Bendruomenės Venesueloje pirmininko Vytenio Folkman-Acevedo, dauguma jų – po Antrojo pasaulinio karo Lietuvą palikusių išėivių vaikai ir anūakai. Dabar jie patys turi išsijausti į savo protėvių kailį ir bėgti iš šalies, kuri juda pilietinio karo link. „Dauguma jauniosios kartos lietuvių palikuonių paliko šalį dėl sunkios ekonominės ir politinės padėties. Daugelis jų vyksta į JAV, Panamą, Ispaniją“, – teigė V. Folkman-Acevedo. Emigrantų anūakas teigė ir dabar kasdien išgirstantis apie dar vieną pažįstamą, kuris paliko Venesuelą. „Tiesa, daugumai Lietuva nėra pirmasis pasirinkimas, nes lėktuvo bilietai yra itin brangūs, o kalbos barjeras trukdytų joje įsitvirtinti. Be to, dauguma neturi Lietuvos pilietybės“, – pripažino Venesueloje gyvenantis architektas. Ir jam, ir kitiems kalbintiems lietuvių kilmės venesueliečiams labai sunku išlaikyti optimizmą dėl prastėjančios ekonominės padėties, tuščių parduotuvių lentynų, policijos persekiojimo. „Tačiau labiausiai mane gąsdina žmonėms padaryta žala: nebėra vertybių, socialiniai ryšiai nyksta, korupcija klesti. Tai išnaikinti bus labai sunku. Reikės, jog gimtų nauja karta, kad Venesuela galėtų atsispirti nuo dugno“, – svarstė V. Folkman-Acevedo.

Pati priimdavo pabėgėlius

Kaip ir kituose karštuose pasaulio taškuose, dauguma migrantų nevyksta labai toli nuo savo namų. Labiausiai pramintas kelias yra 2,2 tūkst. kilometrų sieną su Kolumbija kertančios magistralės. Pasienuo kontrolė itin skylėta, todėl sunku suskaičiuoti, kiek žmonių šiuo būdu palieka Venesuelą. Jungtinių Tautų Pabėgėlių agentūra skaičiuoja, kad į Kolumbiją išvyko apie 300 tūkst. venesueliečių, tačiau vietos diasporą vienijančios organizacijos teigimu, 45 mln. gyventojų turinčioje Kolumbijoje jau yra mažiausiai 1,2 mln. venesueliečių. Bogota ruošiasi dar didesniai antplūdžiui. Vyriausybė neseniai nusiuntė delegaciją į Turkiją, kad pasimokytų, kaip ji dorojasi su Sirijos pabėgėliais. Beje, ne taip seniai migrantų srautas plūdo kita kryptimi. Aštuntajame ir dešimtajame dešimtmetyje, kai dėl aukštų naftos kainų ir politinio stabilumo Venesuela klestėjo, Karakasas leido į šalį atvykti milijonams nuo narkotikų teroro ir sukilėlių smurto bėgančių kolumbiečių. Tačiau dabar Kolumbijai sekasi geriau, nors pareigūnai ir išpėja, kad čia nėra nei finansinių, nei socialinių išteklių pasirūpinti augančiu pabėgėlių skaičiumi. Karakase vykstančiais dalykais stebisi visas regionas. Kaip Bogotos dienraštyje „El Tiempo“ rašė buvęs Kolumbijos vidaus reikalų ir teisingumo ministras Fernando Londono Hoyosas, tai, ką sukūrė Venesuelos valdžia, galima pavadinti atvirkštiniu ekonominiu stebuklu.

„Ne kasdien viena turtingiausių Amerikos šalių tampa skurdi. Visiškai sunaikinti pramonę, prekybą, paslaugų sektorių, komunikacijas, įvesti sumaištį elektros tiekimo, statybos srityse, bankų veik-

loje yra sudėtinga užduotis, ypač vienoje didžiausios naftos išteklių pasaulyje turinčių šalių", – situaciją Venesueloje ironiškai įvertino Kolumbijos politikas.

! Argentiną – už aukas

Venesueliečiai traukia ir į tolimesnes Pietų Amerikos valstybes. Ne visos juos priima noriai, tačiau, pavyzdžiui, į Argentiną atvykusiems žmonėms darbo leidimą gauti nėra sunku. Nuo 2012 metų, kai į valdžią dar nebuvo atėjęs N. Maduro, į Argentiną atvykstančių venesueliečių skaičius išaugo nuo 1,9 tūkst. iki 12,9 tūkst. pernai.

Tiesa, pagrindine problema ir čia išlieka kelionės kaina. Dėl to apie išvykimą svajojantys venesueliečiai ieško įvairių metodų. Marakajuje gyvenantis lietuvių kilmės matematikos mokytojas Eduardo Juodzbalis pinigų

E. Juodzbalis pasakojo, jog daugybė žmonių per mėnesį uždirba tiek, kad vos užtenka maistui. Asmeninio archyvo nuotr.

kelionei nusprendė ieškoti prašydamas pagalbos internete. „Lietuvos rytui“ vyras teigė iki spalio besitikintis surinkti 1 000 JAV dolerių (869 eurų) sumą, kad galėtų su žmona išvykti į Argentiną. „Per mėnesį daug venesueliečių uždirba vos 13 JAV dolerių atlyginimą, kurio didžioji dalis tenka maistui, todėl nusprendžiau ieškoti pagalbos internete. Kol kas nesurinkome daug, bet turime daug vilčių“, – teigė E. Juodzbalis. Kadangi lėktuvo bilietai yra per brangūs, pora tikisi už surinktus pinigus leisti į kelionę autobusu per Braziliją, o Buenos Aires pasiekti po maždaug 8 dienų. „Mūsų ten jau laukia trys draugai. Žinau, kad ten nedirbiau matematikos mokytoju – neįmanoma palikti šalies su tvarkingu diplomu, tačiau man nesvarbu. Man rūpi tik mano šeima ir tai, kaip mums patekti į Argentiną“, – tikino 32 metų vyras. Pasak E. Juodzbalio, minimalus mėnesinis atlyginimas Venesueloje šiuo metu yra apie 90 tūkst. bolivarių. Oficialiai jis turėtų būti vertas daugiau nei 13 JAV dolerių, tačiau valdžios nustatytu kursu valiutos nusipirkti neįmanoma, todėl skaičiuojama tik pagal tai, kiek jis vertas juodojoje rinkoje. Kai kurių būtiniausių prekių kainos menkai nusileidžia mėnesiniam atlyginimui.

„Maisto nusipirkti labai sunku. Pavyzdžiui, prieš kelias dienas už du kilogramus cukraus sumokėjau 20 tūkst. bolivarių. Dantų pasta kainuoja panašiai“, – teigė matematikos mokytojas, kurio alga vos ketvirtadaliu didesnė už minimalią. O ir jos gali nebūti, nes mokykla, kurioje dirba E. Juodzbalis, šiemet uždaryta dėl tos pačios priežasties: tėvai nebegali kas

mėnesį mokėti už vaikus ir juos atsiima iš mokyimo įstaigų.

Į nesuvokiamas aukštumas kylančios kainos ir maži atlyginimai yra dažniausios priežastys palikti šalį. „Jei nori gauti maisto, turi atsistoti į eilę trečiadienį 3 valandą ryto, kad 7 valandą atidarius parduotuvę jos darbuotojai surinktų tapatybės korteles ir burtais leistų keliems laimingiesiems nusipirkti prekių. Jeigu tau nepasiseka, esi priverstas laukti dar savaitę arba pirkti juodojoje rinkoje kelis kartus brangiau“, – pasakojo venesuelietis.

Norėtų gyventi Lietuvoje

Tokius nepriteklius kenčiančių tautiečių likimas sujaukino ir Europoje gyvenančius lietuvius. Vienas jų nusprendė dėl to kreiptis ir į Lietuvos valdžią. Norvegijoje 9 metus gyvenantis klaipėdietis Albertas Kelmelis visas savo gimtinės politines institucijas prašo padėti Venesuelos lietuviams ir lietuvių kilmės asmenims persikelti į Lietuvą. Savarankiškai apklausęs Pietų Amerikos šalyje gyvenančius lietuvių palikuonius savo tyrimų rezultatais jis pasidalijo su Seimu, Vyriausybe ir Prezidentūra. Paklaustas, kodėl jam parūpo Venesuelos lietuvių likimas, A.Kelmelis tvirtino norintis padėti Lietuvai.

„Pirmiausia, pats esu lietuvis ir nesu abejingas kitų lietuvių likimams. Be to, Lietuva išsivaikšto, pats esu emigrantas, todėl man rūpi palaikyti ryšius su Lietuva ir jai padėti, kad ji gyvuotų“, – sakė „Lietuvos rytui“ A. Kelmelis. Pasak lietuvių, emigracija yra didžiulė problema, todėl Lietuvos valdžia turėtų padėti žmonėms, kurie norėtų grįžti čia gyventi.

O tokių tikrai yra. Per pokalbį su V. Liesinskas-Aleksiejunas vertėjavusi jos dukra Gabriella nesulaikė šypsenos paklausta apie gyvenimą Vilniuje. „Žmonės liūdi, kad čia prasti orai, kad lyja. O man tik norisi išbėgti į lauką ir džaugtis. Kai su klase vykome prie jūros, niekas aplink nesimaudė, nes vanduo buvo per šaltas. Bet kaip mes galėjome nesimaudyti Baltijos jūroje? Juk galėsime apie tai papasakoti ir anūkams“, – juokėsi paauglė. Prakalbus apie vaikus ir jų ateitį V. Liesinskas-Aleksiejunas ir vėl negali sulaikyti emocijų. Bet kartu motinos veidą nušviečia ir šypsena, liudijanti gebėjimą net ir beviltiškoje situacijoje išžvelgti teigiamą pusę. „Visas gyvenimas yra mokymasis būti geresniu žmogumi. Visada yra išeitis. Kaip motina, noriu duoti pavyzdį savo vaikams, kad net ir juodžiausiu periodu galima rasti ko nors pozityvaus“, – kalbėjo moteris. Santūrių vilčių lietuvių turi ir paklausta apie Venesuelos ateitį. „Jei valdžia pasikeistų, esu tikra, kad valstybė greitai atsistotų ant kojų, nes turime daug vertingų žmonių, profesionalų, kurie gali savo darbu sugrąžinti saugumą ir teisingumą, – svars-tė V. Liesinskas-Aleksiejunas. – Tačiau sudėtingiausia bus atkurti visuomenės dvasią, nes sistema atėmė iš žmonių galimybę svajoti. Taip nutiko ir man.“

Europa nepradėjo piliečių perkėlimo

Lietuvos užsienio reikalų ministerija pranešė stebinti padėti Venesueloje ir palaiko ryšį su šioje šalyje gyvenančiais Lietuvos Respublikos piliečiais ir lietuvių kilmės asmenimis. Ryšius su Venesueloje gyvenančiais lietuvių kilmės asmenimis palaiko Lietuvos garbės konsulas Venesueloje Borisas Petrusevičius. Jo žiniomis, lie-

A † A ALDONA PARAGYTĖ NAVARDAUSKIENĖ

Staiga mirė 2017 m. liepos 13 d., sulaukusi 83 metų.
Giliai nuliūdę giminės bei pažįstami Amerikoje ir Lietuvoje.
A. a. Aldona Paragytė-Navardauskienė bus palaidota Kaune.

Nuliūdę artimieji

*Po savęs žmogus palieka kelią,
Kurio eina jo paties vaikai...
Tarsi lobį jiems palieki savo meilę,
Nes tik ji gyvena žemėj amžinai.*

Nejolė Laukavičienė

Akademinio skautų sąjūdžio Korp! Vytis garbės nario prof. Stepono Kolupailos dukrai, ilgametei lietuvių tautinių šokių grupės Denver, Colorado „Rūta“ vadovei

A † A ANTANINAI KOLUPAILAITEI- BULOTIENEI

iškeliavus į Amžinuosius namus, Vydūno jaunimo fondas paguodos, ištvermės ir užuojautos žodžius taria seseriai EUGENIJAI KOLUPAILAITEI, sūnui RIMUI bei dukrai ALDUTEI, žentui ROBERTUI BELZER, anūkams ANTANINAI ir VYTUI.

Liepos 8 dieną „Drauge“ išspausdintoje Vydūno jaunimo fondo užuojautoje dėl Antaninos Kolupailaitės-Bulotienės mirties, įsivėlė klaidų. Atsiprašome ir dar kartą spausdiname pataisytą pranešimą.

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

tuvų kilmės asmenys, gyvenantys Venesueloje, dėl kalbos barjero ir kitų asmeninių priežasčių renkasi geografiškai artimesnes šalis: Panamą, Costa Ricą, JAV.

Šiuo klausimu taip pat nuolat konsultuojamasi su kitomis Europos Sąjungos valstybėmis. Europos Sąjungos šalių bendradarbiavimo gelbėjant savo šalių piliečius iš krizės ištiktų regionų, kur jų gyvybei grėse pavojus, veiksmingumą puikiai parodė bendrai vykdyta evakuacija iš Libijos, Egipto, Japonijos (Fukušimos), Haičio ir kitų šalių.

Tokia savitarpio pagalba ypač naudinga mažoms šalims, kurios ne visur

turi savo diplomatinės atstovybes. Lietuva dažniausiai naudodavosi partnerių transportu, o Gruzijoje iš pavojingo regiono išskraidino ir kelis kitų šalių piliečius. URM žiniomis, nė viena Europos Sąjungos šalis nesiėmė organizuoti veiksmų masiniam savo piliečių perkėlimui iš Venesuelos. Vienintelis atvejis, kai Lietuvos Vyriausybės sprendimu buvo nuspręsta vykdyti lietuvių kilmės asmenų perkėlimo ir integravimo programą, – 2015 m. sprendimas sudaryti sąlygas perkelti lietuvius iš karo veiksmų zonos Rytų Ukrainoje, kur jų gyvybei grėse tiesioginis pavojus.

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Liepos 30 d., sekmadienį, 1 val. p. p.** Jaunimo centro Jėzuitų koplyčioje kun. Jau-nius Kelpšas aukos šv. Mišias už centro rė-mėją a. a. Povilą Vaičekauską. Visi kviečiami atvykti pasimelsti jaukioje lietuviškoje šventovėje. Po Mišių kviečiame į kavinę, kur bus vaisės.

■ **Amerikos lietuvių Beverly Shores klubas** rugpjūčio 5 d., šeštadienį, kviečia į gegužinę „Lituanica“ parke. Pradžią – 11:30 val. r. Gamtos prieglobstyje – muzika, loterija, maistas ir gaivinantys gėrimai. Daugiau informacijos tel. 219-512-3493 arba el. paštu: rutasida@hotmail.com

■ **Rugpjūčio 27 d. vyks tradicinė Pasau-lio lietuvių centro vasaros gegužinė-piknikas.** Skambės muzika, bus lietuviško maito, žaidimų vaikams ir suaugusiems, vyks loterija. Prekybininkai, norintys dalyvauti šioje šventėje, kviečiami atsiliepti iki rugpjū-čio 1 dienos. Daugiau informacijos – dar-bo valandomis PLC raštinės tel. 630-257-8787. Visi kviečiami dalyvauti.

■ **Pasižymėkite savo kalendoriuose: iš-kilmingi metai „Draugo“ pietūs rengia-mi spalio 29 d., sekmadienį, Pasaulio lie-tuvių centro didžiojoje salėje. Savo daly-vavimu paremsite laikraštį.**

Liepos 12 dieną „Draugas“ atšventė savo 108-ąjį gimtadienį!

Ta proga skelbiame ypatingą prenumeratos vajų:

užsakykite laikraštį ir gaukite dovanų internetinę prenumeratą tam pačiam laikotarpiui.

Užsiprenumeruosite „Draugą“ pusmečiui?

Nemokamą internetinę prenumeratą pusmečiui galėsite padovanoti savo bičiuliui ar giminaičiui.

Pasiūlymas galioja liepos mėnesį.

Kreipkitės į **Audronę Kižytę**
tel. 630-805-1404

„Kazys Bradūnas. Archyvai“

Archyvinis leidinys

Sudarytoja ir teksto autorė – **Virginija Babonaitė-Paplauskienė**
Kaunas, Maironio lietuvių literatūros muziejus, 2016 m., 279 psl.

Šioje gausiai iliustruotoje knygoje Virginija Babonaitė-Paplauskienė, Maironio muziejaus Iš-eivijos literatūros skyriaus vedėja, sutelkė medžiagą, parinktą iš muziejuje saugomo Kazio Bradūno archyvinio rinkinio. Knygoje taip pat skelbiama nauja medžiaga, kurią pateikė Bradūno dukros Elena ir Lionė. Knyga vaizdžiai atskleidžia Kazio Bradūno gyvenimą ir kūrybą. Knygos skyreliai: Lietuva (1917–1944); Vokietija (1944–1949); Amerika (1949–1992); Lietuva (1992–2009); Kūryba. Kiekvieno skyrelio pradžioje – išsami Virginijos Paplauskienės parašyta įžanga. Knyga iliustruota poeto, jo šeimos, jo bendraamžių nuotraukomis. Knygoje atspausdinti poeto sukurtų eilėraščių rankraščių pavyzdžiai, jo laiška, poezijos rinkinių viršelių atvaizdai. Knyga yra kartu ir Kazio Bradūno kartos, išeivių rašytojų, kultūrininkų veiklos istorija.

Knygą „Kazys Bradūnas. Archyvai“ galite įsigyti „Draugo“ knygynėlyje.

Kaina – 20 dol.

(Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9,25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.)

Teiraukitės tel. 773-585-9500

Palydėkime vasarą Dainavoje

Ateitininkų Studijų savaitgalis rugsėjo 1–4 d.
ALRFK jaunimo stovykloje Dainavoje

Tarp studijų savaitgalio prelegentų bus **Barbara Zurer Pearson**, University of Massachusetts, Amherst, profesorė, knygos „Raising a Bilingual Child“ autorė, biochemijos daktaras **Jonas Dunčia** iš Newton, Pennsylvania, kuris kalbės tema „Šiuolaikinės biotechnologijos keliami iššūkiai Ateitininkų pasaulėžiūrai“, ir rašytojas **Vilius Žalpys** iš Portland, Oregon, kuris kalbės tema „Tautinio identiteto atradimas ir kalbos mokymas jau suaugus – asmeninė biografija“. Iš Lietuvos atvyksta **Vidmantas Valiušaitis**. Jis papasakos apie Adolfo Damušio demokratijos studijų centrą Vilniuje. **Kun. Lukas Laniauskas** aptars Ateitininkų sąjūdžio ateities misiją iševijoje, o **dr. Augustinas Idzelis** apžvelgs ateitininkų istorinį vaidmenį 1941 m. sukilime Lietuvoje. Penktadienio vakarą, **dr. Ona Daugirdienė** trumpai pasidalins apie Korp! Giedros istorijos knygos sudarymą.

Vakaro programose dalyvaus muzikė **Simona Minns**. Tėvas **Lukas Laniauskas SJ**, sutiko būti Savaitgalio kapelionu.

Užsitikrinkite sau vietą

Norintys dalyvauti turėtų nedelsiant atsiųsti Romai Kuprienei žinutę el. paštu mararoma@gmail.com pranešdami apie savo apsisprendimą. Jums bus išsiųsta registracijos anketa. Galima paprašyti registracijos anketos ir paprastu paštu, parašant Romai Kuprienei: 752 Leesley Rd., Riverside, IL 60546.

Studijų savaitgalyje laukiami visi.

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

+ Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Euras Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Graniter
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hts, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kungaiščiu Užiega
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyva
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankeviciene
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
info@1honestlawyer.com

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747